

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЖИТОМИРСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

03 квітня 2018 року № 3-р/к

Справа № 890/28-р/02-06-15

м. Житомир

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Житомирське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – **територіальне відділення**), розглянувши матеріали справи № 890/28-р/02-06-15 про порушення суб'єктом господарювання в особі дочірнього підприємства “Пропан” публічного акціонерного товариства “Житомиргаз” та публічного акціонерного товариства “Київоблгаз” законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛО:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Розгляд справи № 890/28-р/02-06-15 (далі – справа) здійснюється у зв'язку з встановленням суб'єктом господарювання в особі дочірнього підприємства “Пропан” публічного акціонерного товариства “Житомиргаз” та публічного акціонерного товариства “Київоблгаз” у період з 10.02.2014 по I півріччя 2015 року економічно необгрунтованих цін 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області.

2. СТОРОНИ

- (2) Відповідачами у справі є наступні суб'єкти господарювання:
- (i) Дочірнє підприємство “Пропан” публічного акціонерного товариства “Житомиргаз” (с. Станишівка, Житомирська область, ідентифікаційний код 30928236) (далі – ДП “Пропан”, Підприємство, Відповідач 1).
 - (ii) Публічне акціонерне товариство “Київоблгаз” (м. Боярка, Києво – Святошинський р-н, Київська обл., ідентифікаційний код 20578072) (далі – ПАТ “Київоблгаз”, Товариство, Відповідач 2).

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (3) На підставі доручення Антимонопольного комітету України від 24.01.2014 до № 12-01/10135 територіальним відділенням проведено дослідження ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом для потреб населення.
- (4) За результатами проведеного дослідження, розпорядженням адміністративної колегії

Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 30.05.2014 № 1.17/-27р розпочато розгляд справи № 4.5-27/2014 за ознаками вчинення ДП “Пропан” порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою та пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) Житомирської (крім м. Коростишева та Коростишівського району), Київської та Вінницької областей шляхом встановлення таких цін реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах), які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (5) Розпорядженням адміністративної колегії Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 09.04.2015 № 28-р розпочато розгляд справи № 890/28-р-02-06-15 за ознаками вчинення ПАТ “Київоблгаз” та ДП “Пропан” порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) в межах Київської області, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (6) Відповідно до доручення Антимонопольного комітету України від 08.05.2015 № 13-09/301 матеріали справи № 890/28-р-02-06-15 передані на розгляд до Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.
- (7) На підставі доручення Антимонопольного комітету України від 17.08.2015 № 13-01/631 з метою забезпечення доказів, зокрема, у справах № 890/28-р-02-06-15 та № 4.5-27/2014, проведено позапланові виїзні перевірки:
 - (i) ДП “Пропан” (наказ Голови Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 03.09.2015 № 11);
 - (ii) ПАТ “Київоблгаз” (наказ в. о. Голови Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 08.09.2015 № 8).
- (8) За результатами перевірки додержання законодавства про захист економічної конкуренції ПАТ “Київоблгаз” складено акт від 07.10.2015 № 2/А-02-06, який міститься в матеріалах справи.
- (9) За результатами перевірки додержання законодавства про захист економічної конкуренції ДП “Пропан” складено акт від 30.10.2015 № 1.15/2АК, який міститься в матеріалах справи.
- (10) Заперечення ДП “Пропан” на акт перевірки від 30.10.2015 № 1.15/2АК надані листом від 16.12.2015 № 2172, який також міститься в матеріалах справи.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (11) Монопольне (домінуюче) становище визначено відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб’єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика).
- (12) Встановлення об’єктів аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого)

становища.

4.1.1. Група суб'єктів господарювання.

ДП “Пропан”

- (13) ДП “Пропан” є юридичною особою, яка здійснює свою діяльність відповідно до статуту, затвердженого загальними зборами акціонерів відкритого акціонерного товариства “Житомиргаз” (протокол № 14 від 12.12.2008). Державну реєстрацію змін до установчих документів проведено державним реєстратором Житомирського районної державної адміністрації Житомирської області 18.12.2008 № 12871050005002295.
- (14) Відповідно до статуту метою діяльності ДП “Пропан” є одержання прибутку від усіх видів торгівельної, комерційної, виробничої, фінансової та іншої діяльності, дозволеної законодавчими актами України. Підприємство має самостійний баланс, поточні, валютні та інші рахунки в банківських установах; фірмовий знак, який затверджується директором Підприємства і реєструється у відповідності до чинного законодавства України, печатку зі своїм найменуванням і номером ідентифікаційного коду, штампи, фірмові бланки та інші притаманні юридичній особі реквізити.
- (15) Основними статутними видами діяльності ДП “Пропан” є: закупівля газу від заводів – виробників та посередницьких структур по прямих договорах (угодах) та реалізація скрапленого газу населенню та іншим категоріям споживачів; ремонт та опосвідчення газових балонів, тощо.
- (16) Основними видами діяльності ДП “Пропан” є:
- (i) оптова торгівля хімічними продуктами (код класифікації видів економічної діяльності – 46.75);
 - (ii) оптова торгівля іншими проміжними продуктами (код класифікації видів економічної діяльності – 46.76);
 - (iii) роздрібна торгівля іншими неживаними товарами в спеціалізованих магазинах (код класифікації видів економічної діяльності – 47.78);
 - (iv) неспеціалізована оптова торгівля (код класифікації видів економічної діяльності – 46.90);
 - (v) оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами (код класифікації видів економічної діяльності – 46.71);
 - (vi) роздрібна торгівля паливом (код класифікації видів економічної діяльності – 47.30).
- (17) Суб'єктами господарювання, які станом на 01.06.2015 пов'язані з ДП “Пропан” відносинами контролю в значенні статті 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції” є:
- (i) _____;
 - (ii) _____;
 - (iii) _____;
 - (iv) _____.

ПАТ “Київоблгаз”

- (18) ПАТ “Київоблгаз” є юридичною особою, яка здійснює свою діяльність відповідно до статуту, затвердженого загальними зборами акціонерів публічного акціонерного

товариства “Київоблгаз” (протокол № 18 від 16.04.2013). Державну реєстрацію змін до установчих документів проведено державним реєстратором Києво – Святошинської районної державної адміністрації Київської області 10.06.2013 № 13391050043001327.

- (19) Відповідно до статуту ПАТ “Київоблгаз” цілями створення і діяльності Товариства є отримання прибутку, підвищення прибутковості виробництва, збільшення вартості Товариства, забезпечення ефективного функціонування і розвитку системи облікового забезпечення споживачів природним та/або скрапленим газом. Товариство має самостійний баланс, круглу печатку та штампи із своїм найменуванням, фірмові бланки, знаки для товарів та послуг, промислові зразки та інші об’єкти інтелектуальної власності Товариства, має право відкривати (закривати) поточні, валютні, депозитні та інші рахунки в банківських установах.
- (20) Основними статутними видами діяльності ПАТ “Київоблгаз” є, зокрема: надання населенню, установам і організаціям, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів, релігійним організаціям, промисловим споживачам та іншим суб’єктам господарювання послуг з розподілу природного, нафтового газу та газу (метану) вугільних родовищ та постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ скрапленого газу; придбання та постачання природного газу, газу(метану) вугільних родовищ за регульованим та нерегульованим тарифом; придбання, реалізація та постачання споживачам скрапленого газу; будівництво; проектні роботи; фінансово-економічна діяльність, тощо.
- (21) Основними видами діяльності ПАТ “Київоблгаз” є:
- (i) розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи (код класифікації видів економічної діяльності – 35.22);
 - (ii) торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи (код класифікації видів економічної діяльності – 35.23);
 - (iii) монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування (код класифікації видів економічної діяльності – 43.22);
 - (iv) будівництво трубопроводів (код класифікації видів економічної діяльності – 42.21).
- (22) За інформацією ПАТ “Київоблгаз”, суб’єктами господарювання, які станом на 01.06.2015 року пов’язані з Товариством відносинами контролю в значенні статті 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції” є:
- (i) _____;
 - (ii) _____;
 - (iii) _____;
 - (iv) _____.
- (23) ПАТ “Київоблгаз” входить до складу групи суб’єктів господарювання – газорозподільних та газопостачальних підприємств, що здійснюють ліцензовану діяльність з постачання природного газу та його розподілу газорозподільними мережами, які пов’язані відносинами контролю через ПАТ “НАК “Нафтогаз України” в силу чинного законодавства, що регулює питання ринку природного та скрапленого газу в Україні.
- (24) Між ПАТ “Київоблгаз” та ДП “Пропан” укладено договори – доручення від 24.09.2012 № 22-243/281 та від 30.12.2013 № 912.

- (25) Відповідно до пункту 1.1 Договору-доручення від 30.12.2013 № 912 (далі – Договір-доручення) Довіритель (ПАТ “Київоблгаз”) доручає, а Повірений (ДП “Пропан”) зобов’язується від імені та за рахунок Довірителя здійснювати реалізацію скрапленого вуглеводневого газу для потреб споживачів Київської області, придбаного на спеціалізованому аукціоні, згідно їх заявок.
- (26) Згідно з пунктом 2.1 Договору-доручення Повірений не має права розпоряджатись переданим йому скрапленим вуглеводневим газом для потреб населення Київської області на свій розсуд.
- (27) Відповідно до пункту 2.2 Договору-доручення та додаткової угоди 1 Довіритель передає Повіреному скраплений газ, обсяг якого визначається в Завданнях на реалізацію скрапленого газу, які підписуються Довірителем та Повіреним щомісячно, **до 25 числа місяця**, який передує місяцю, в якому буде здійснюватися реалізація скрапленого газу. Скраплений газ Довіритель передає Повіреному за адресою розташування заводу – виробника скрапленого газу.
- (28) Пунктом 2.3 додаткової угоди до Договору-доручення встановлено, що відпускна ціна на скраплений газ (ціна реалізації скрапленого газу споживачу) визначається Довірителем.
- (29) Пунктом 2.5 Договору-доручення та пунктом 2.5 додаткової угоди 1 передбачено, що Довіритель передає Повіреному скраплений газ в обсягах, погоджених Сторонами в Завданнях **до 28 числа місяця**, який передує місяцю, в якому буде здійснюватись реалізація скрапленого газу. Приймання – передача скрапленого газу, необхідного для реалізації згідно з підписаним Завданням, здійснюється Сторонами з оформленням відповідного акту прийому – передачі.
- (30) Згідно з пунктом 5.1 Договору-доручення Повірений за виконання своїх зобов’язань за цим Договором має право на винагороду, яка розраховується як добуток кількості реалізованих балонів за звітний місяць та різниці ціни балона газу, ціни газу в окремо взятому балоні (витрати Довірителя) та витрат, пов’язаних з наливом газу, послугами біржі та ін. (витрати Довірителя).
- (31) Додатковою угодою від 30.04.2015 № 1 до Договору-доручення (далі – додаткова угода 1) внесені зміни та викладено пункт 2.3 Договору-доручення в наступній редакції:
- (i) *“Ціна реалізації скрапленого газу споживачу визначається Довірителем. Довіритель доручає Повіреному додати до ціни суму акцизного податку, обов’язки щодо сплати якого, покладені на Повіреного, відповідно до чинного законодавства.*
 - (ii) *Повірений повідомляє Довірителя про розмір доданої до ціни суми акцизного податку.*
 - (iii) *Довіритель публікує в засобах масової інформації спільно складену з Повіреним відпускну ціну для населення. Довіритель доводить до відома державного органу, що здійснює регулювання цін на скраплений газ для населення спільно складену з Повіреним ціну.”*
- (32) Додатковою угодою 1 внесені зміни та викладено пункт 2.5 Договору-доручення в наступній редакції:
- (i) *“Довіритель передає Повіреному скраплений газ в обсягах, погоджених Сторонами в Завданнях. Приймання – передача скрапленого газу здійснюється Сторонами з оформленням відповідного акту прийому – передачі за ціною*

реалізації скрапленого газу, визначеною Довірителем та доведеною ним до Повіреного.”

- (33) Додатковою угодою 1 внесені зміни та викладено пункт 5.1 Договору-доручення в наступній редакції:
- (і) “Повірений за виконання своїх зобов’язань за цим Договором має право на винагороду, яка розраховується за формулою: $S_{в}=(Ц_{б}-Ц_{г}-В)*К_{рб}$, де
- Св** – сума винагороди;
- Цб** – ціна балона реалізованого газу без врахування акцизного податку;
- Цг** – ціна газу в окремо взятому балоні (витрати Довірителя);
- В** – витрати пов’язаних з наливом газу, послугами біржі та ін. (витрати Довірителя);
- Крб** – кількість реалізованих балонів за звітний місяць.
- Сплата акцизного податку при розрахунку винагороди не додається.”
- (34) Отже, укладання вказаного Договору-доручення дає ПАТ “Київоблгаз” можливість давати обов’язкові до виконання вказівки, визначати умови господарської діяльності ДП “Пропан”, та як наслідок, чинити вирішальний вплив на господарську діяльність Підприємства в межах Київської області.
- (35) Зважаючи на викладене, ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” пов’язані відносинами контролю у значенні статті 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції” та здійснюють діяльність з роздрібною торгівлю скрапленим вуглеводневим газом для побутових потреб населення (у балонах) в межах Київської області як єдиний суб’єкт господарювання.
- 4.1.2. Конкретний товар, який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цими суб’єктами господарювання.**
- (36) Товаром, який продається ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз”, є скраплений вуглеводневий газ, що використовується для побутових потреб населення.
- (37) Також ПАТ “Київоблгаз” та ДП “Пропан”, та інші суб’єкти господарювання – покупці скрапленого газу на аукціонах, придбають скраплений газ у єдиних постачальників, якими є контрольовані ПАТ “НАК “Нафтогаз України” підприємства – ПАТ “Укрнафта” та ПАТ “Укргазвидобування”.
- 4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище.**
- (38) Відповідно до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб’єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (39) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

Споживчі характеристики

- (40) Споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (41) Для побутових потреб населення скраплений вуглеводневий газ використовується поряд з природним газом, твердим паливом та електричною енергією.
- (42) Однак, ці товари мають різні фізичні властивості, якісні показники та експлуатаційні характеристики.
- (43) Зокрема, за функціональним призначенням скраплений газ в балонах використовується, як правило, лише для приготування їжі, в той час як природний газ, тверде паливо та електрична енергія використовуються як для приготування їжі так і для опалення приміщень.
- (44) За фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками скраплений газ в балонах, природний газ, тверде паливо та електрична енергія відрізняються тим, що для використання цих товарів для приготування їжі потребують наявності у покупця (населення) певного типу обладнання (для природного газу – газова плита, для електричної енергії – електроплита, для скрапленого газу в балонах – газобалонна установка, для твердого палива – піч).
- (45) Тобто, скраплений газ, природний газ, тверде паливо та електрична енергія мають різні споживчі характеристики.

Умови споживання

- (46) Використання скрапленого газу для побутових потреб вимагає від споживача наявності лише газобалонного обладнання.
- (47) Необхідною умовою для використання природного газу для побутових потреб є наявність приєднання об'єкта споживача до газорозподільних мереж.
- (48) Умовами споживання електричної енергії, крім наявності електроплити, є наявність дозволеної необхідної приєднаної потужності.
- (49) Для споживання твердого палива необхідною умовою є наявність печі певної конструкції, яка дозволяє використовувати її не лише для опалення приміщення, а і для приготування їжі.
- (50) Відтак, скраплений газ, природний газ, тверде паливо та електрична енергія, що використовуються для побутових потреб, мають різні умови споживання.

Умови реалізації

- (51) Умови реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (в балонах) визначаються Правилами роздрібної торгівлі та надання послуг з постачання скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення та інших споживачів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 20.11.2003 № 1790 (далі – Правила).
- (52) Відповідно до пункту 21 Правил роздрібну торгівлю та надання послуг з постачання скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення здійснюють:
 - (і) спеціалізовані підприємства, в тому числі і ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз”, які мають дозволи Держнаглядохоронпраці на надання послуг з постачання газу, торгові патенти для роздрібної торгівлі, забезпечені аварійно-диспетчерськими службами, оперативним зв'язком "04", підрозділами

аварійно-відновних робіт, а також мають виробничу базу, необхідну для виконання всіх видів робіт для забезпечення безперебійного та безаварійного газопостачання;

- (ii) інші суб'єкти підприємницької діяльності, які мають дозволи Держнаглядохоронпраці на цей вид діяльності і торгові патенти для роздрібно́ї торгівлі.
- (53) Відповідно до статті 4¹ Закону України “Про нафту і газ” підприємства, частка держави у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше, господарські товариства, 50 відсотків та більше акцій (часток, паїв) яких знаходяться у статутних капіталах інших господарських товариств, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств, учасники договорів про спільну діяльність, та/або особи, уповноважені договорами про спільну діяльність, укладеними за участю зазначених підприємств, щомісячно здійснюють продаж нафти сирової і газового конденсату власного видобутку, видобутих на підставі спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами (крім обсягів, що використовуються на власні технологічні потреби), а також скрапленого газу – виключно на біржових аукціонах.
 - (54) Порядок організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової і газового конденсату власного видобутку, скрапленого газу, визначення стартових цін на таких аукціонах, а також порядок визначення обсягів реалізації на біржових аукціонах скрапленого газу для потреб населення встановлюються Кабінетом Міністрів України.
 - (55) Механізм організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу на внутрішньому ринку, в тому числі спеціалізованих аукціонів з продажу скрапленого газу для потреб населення, визначається Порядком організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 № 570 (далі – Порядок).
 - (56) Згідно з пунктом 52 цього Порядку продаж скрапленого газу для потреб населення здійснюється на спеціалізованих аукціонах згідно із затвердженим аукціонним комітетом графіком.
 - (57) Умови реалізації природного газу у період 2013 – 2015 років визначались Правилами надання населенню послуг з газопостачання, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.1999 № 2246, зі змінами. Починаючи з 16.07.2016 умови реалізації природного газу визначаються Кодексом газорозподільних систем, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.09.2015 № 2494.
 - (58) Умови реалізації електричної енергії визначаються Правилами користування електричною енергією для населення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.1999 № 1357, зі змінами.
 - (59) Умови реалізації твердого палива визначаються самим ринком.

Ціни

- (60) Система ціноутворення на скраплений газ, природний газ, електричну енергію та тверде паливо різна. Так, ціни (тарифи) на природний газ та електричну енергію встановлюються спеціально уповноваженим на це органом – Національною

комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Ціни на скраплений газ та тверде паливо, що відпускається населенню для комунально – побутових потреб, встановлюються суб'єктами господарювання самостійно з урахуванням обмежень рівня рентабельності, встановлених відповідними розпорядженнями обласних державних адміністрацій.

- (61) Враховуючи викладене, скраплений газ, природний газ, тверде паливо та електрична енергія, що використовуються для побутових потреб, не є подібними з точки зору споживчих характеристик, умов споживання та реалізації, рівня цін.

4.3. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів) скрапленого газу.

- (62) Основним продавцем скрапленого газу для побутових потреб населення на території Київської області є суб'єкт господарювання у складі:

- (i) ДП “Пропан”;
- (ii) ПАТ “Київоблгаз”.

4.4. Визначення товарних меж ринку.

- (63) Відповідно до Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого. Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності.

- (64) З огляду на те, що скраплений газ, природний газ, тверде паливо та електрична енергія, що використовуються для побутових потреб, не є подібними з точки зору споживчих характеристик, умов споживання та реалізації, рівня цін, реалізація скрапленого газу для побутових потреб населення (в балонах) не є взаємозамінною з реалізацією будь – якого іншого виду побутового палива.

- (65) Таким чином, товарними межами ринку є роздрібна реалізація скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах).

4.5. Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

- (66) Відповідно до Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.

- (67) Відповідно до пункту 17 Порядку планування обсягів скрапленого газу, що необхідні для задоволення потреб населення у повному обсязі, здійснюється шляхом подання Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями разом з покупцями скрапленого газу для потреб населення інформації про обсяг такого газу за формою, встановленою Мінекономрозвитку за погодженням з Міненерговугіллям.

- (68) Відповідно до пункту 53 Порядку покупці скрапленого газу для потреб населення подають біржі до 15 числа місяця, в якому проводиться спеціалізований аукціон, інформацію про планові обсяги потреби регіону в скрапленому газі для потреб населення та планові обсяги закупівлі такого газу.

- (69) Відповідно до наказу по Підприємству від 01.10.2014 № 265/2 “Щодо безперервного забезпечення населення скрапленим газом в балонах” заступники директора по Житомирському, Київському, Вінницькому, Хмельницькому, Рівненському та Полтавському регіонах зобов’язані здійснювати реалізацію скрапленого газу в балонах з обов’язковим отриманням заявок щодо потреби в забезпеченні скрапленим газом в балонах населення. Заявка щодо потреби в забезпеченні скрапленим газом в балонах населення повинна бути складена сільською, селищною, міською радою та затверджена в районній адміністрації.
- (70) Відповідно до наказу по Підприємству від 01.10.2014 № 265/1 “Щодо впорядкування закупівлі скрапленого газу для комунально – побутових потреб населення” заступники директора по Житомирському, Київському, Вінницькому, Хмельницькому, Рівненському та Полтавському регіонах зобов’язані за п’ять днів до проведення спецаукціону на купівлю – продаж скрапленого газу для комунально – побутових потреб населення відповідного регіону подавати заявку щодо об’ємів закупівлі газу до Української універсальної біржі.
- (71) Відповідно до Договору-доручення реалізацію закупленого ПАТ “Київоблгаз” на спеціалізованих аукціонах скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області в межах Київської області здійснює ДП “Пропан”.
- (72) Таким чином, суб’єкт господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” здійснює реалізацію скрапленого газу для побутових потреб населення в межах Київської області.
- (73) Відповідно до Правил, реалізація скрапленого газу населенню відбувається шляхом доставки балонів з газом до споживача спеціалізованим автотранспортом. Забороняється продаж газу для побутових потреб населення безпосередньо з автомобільних цистерн для перевезення газу, автомобільних газозаправних станцій, автомобільних газозаправних пунктів та паливної системи автотранспортних засобів, переведених на скраплений газ, а також поза пунктами реалізації газу. Відповідальність за безпечне наповнення, зберігання, транспортування та реалізацію газу покладено на суб’єктів підприємницької діяльності.
- (74) Таким чином, споживачі (населення) не можуть на власний розсуд будь-де придбавати скраплений газ в балонах та перевозити його власним автотранспортом.
- (75) Враховуючи вищевикладене, територіальними (географічними) межами ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) визначено територію Київської області.
- 4.6. Встановлення проміжку часу, стосовно якого має визначатися становище суб’єктів господарювання на ринку – визначення часових меж ринку.**
- (76) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно – грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (77) Часовими межами ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) є календарний рік.
- (78) При цьому, оскільки ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” як єдиний суб’єкт господарювання здійснюють діяльність на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) на підставі договорів – доручень від 24.09.2012 № 22-243/281 та від 30.12.2013 № 912, то дослідження дій суб’єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” на зазначеному ринку

здійснювалося за період 2013 – 2014 роки та I півріччя 2015 року.

4.7. Визначення обсягів товару, який обертається на ринку.

- (79) Згідно з Методикою обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище, визначається як загальний обсяг надходження товару на ринок.
- (80) Ні Підприємство, ні Товариство не повідомляли Відділення про наявність інших суб'єктів господарювання, які виступають конкурентами Підприємства на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) в територіальних межах Київської області.
- (81) Обсяг реалізації суб'єктом господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) Київської області становить:
- (i) протягом 2013 року – 929,04 тонн;
 - (ii) протягом 2014 року – 1 086,183 тонн;
 - (iii) I півріччя 2015 року – 504,063 тонн.
- (82) Отже, загальний обсяг ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) Київської області за період 2013 – 2014 роки та I півріччя 2015 року становить 2519,286 тонн.

4.8. Розрахунок часток суб'єктів господарювання на ринку.

- (83) Відповідно до пункту 8.4 Методики, частка суб'єкта господарювання на ринку розраховується за формулою:

$$\text{Частка на ринку суб'єкта господарювання} = \frac{\text{Обсяг товарів, що реалізуються цим суб'єктом господарювання}}{\text{Загальний обсяг реалізації товару на ринку Київської області}} \times 100\%$$

- (84) Враховуючи загальний обсяг реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області та обсяг реалізації цього ж товару суб'єктом господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” за період 2013 – 2014 років та I півріччя 2015 року встановлено, що частка суб'єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” на зазначеному ринку у визначених товарних, територіальних та часових межах складає 100%.

4.9. Складання переліку потенційних конкурентів, які можуть реалізовувати той самий або/та аналогічний товар (товарну групу) на ринку.

- (85) Потенційними конкурентами вважаються: суб'єкти господарювання, які мають матеріально – технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари, що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (86) В межах Київської області у 2013 – 2014 роках та I півріччі 2015 року були відсутні суб'єкти господарювання, які б могли бути потенційними конкурентами суб'єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах).

- 4.10. Визначення бар'єрів вступу на ринок для суб'єктів господарювання, які реалізують або можуть реалізовувати той самий або/та аналогічний товар (товарну групу) на ринку.**
- (87) Бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження.
- (88) Бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) є:
- (i) **адміністративні обмеження**, пов'язані з необхідністю придбання чи одержання в довгострокову оренду земельної ділянки, де буде розташовуватись виробнича база, та одержанням спеціального дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки;
 - (ii) **економічні та організаційні обмеження**, пов'язані з необхідністю значних фінансових затрат для організації виробництва, з наймом кваліфікованого персоналу, що має відповідні допуски до газонебезпечних робіт, значний строк окупності витрат.
- 4.11. Встановлення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта (суб'єктів) господарювання на ринку.**
- (89) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України “Про захист економічної конкуренції” суб'єкт господарювання займає монопольне становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (90) В межах Київської області, окрім суб'єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз”, відсутні інші суб'єкти господарювання, які протягом 2013, 2014 років та I півріччя 2015 року здійснювали реалізацію скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах).
- (91) **Враховуючи зазначене, суб'єкт господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” у 2013, 2014 роках та I півріччі 2015 року займав монопольне (домінуюче) становище на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) в межах Київської області з часткою 100 відсотків.**
- 5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА ЗАДІЯНОМУ РИНКУ.**
- (92) ПАТ “Київоблгаз” протягом 2013, 2014 року та I півріччя 2015 року здійснювало придбання скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області на спеціалізованих аукціонах, про що свідчать аукціонні свідоцтва, видаткові накладні на одержання закупленого на аукціонах скрапленого газу, та товаро – транспортні накладні, у яких одержувачем вказано ПАТ “Київоблгаз”.
- (93) Розмір стартових цін на скраплений газ для побутових потреб населення, що придбався Товариством на спеціалізованих аукціонах у період 2013 – 2014 років та I півріччя 2015 року змінювався лише двічі: з серпня 2014 року – 2665,83 грн/тонну, з березня 2015 року – 2666,17 грн/тонну без урахування ПДВ. У період з січня 2013 року по липень 2014 року розмір стартових цін на скраплений газ, що реалізовувався на спеціалізованих аукціонах, був незмінним та становив 1775 грн/тонну без урахування ПДВ.
- (94) Обсяги та вартість придбання ПАТ “Київоблгаз” скрапленого газу на спеціалізованих аукціонах протягом зазначеного періоду наведені у додатку 1 до

рішення.

- (95) Відповідно до Договору – доручення закуплений Товариством на спеціалізованих аукціонах скраплений газ передається ДП “Пропан” для подальшої його реалізації для побутових потреб населення Київської області, що підтверджується актами прийому – передачі скрапленого газу за договором – дорученням.
- (96) Обсяги та вартість скрапленого газу, переданого ПАТ “Київоблгаз” на реалізацію ДП “Пропан” протягом зазначеного періоду наведені у додатку 2 до рішення.
- (97) Обсяги та вартість скрапленого газу, реалізованого ДП “Пропан” для побутових потреб населення у Київській області протягом 2013, 2014 років та I півріччя 2015 року наведені у додатку 3 до рішення.
- (98) У 2013 – 2014 роках наповнення балонів скрапленим газом для реалізації населенню Київської області здійснювалося на ГНС Станишівка (Житомирська область). Від даної ГНС здійснювалася доставка скрапленого газу населенню по дільницях Київської області.
- (99) Протягом досліджуваного періоду роздрібна ціна реалізації 1 балона скрапленого газу (ємністю 21 кг) для побутових потреб населення Київської області змінювалася шість разів. Динаміка зміни роздрібною ціною реалізації 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Роздрібна ціна реалізації 1 балона скрапленого газу (ємністю 21 кг) для побутових потреб населення Київської області, грн (з ПДВ)

	Період							
	до 05.08.13	з 05.08.13	з 01.10.13	з 16.12.13	з 10.02.14	з 01.09.14	з 15.03.15	з 16.10.15
грн/ балон (з ПДВ)	121,00	132,00	144,00	-	157,00	180,00	219,00	269,00

- (100) При цьому, зміна середньозваженої вартості придбання скрапленого вуглеводневого газу ПАТ “Київоблгаз” на спеціалізованих аукціонах протягом 2013, 2014 років та I півріччя 2015 року (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг) не відображала об’єктивність зміни середньозваженої вартості реалізації ДП “Пропан” скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення Київської області, отриманого Підприємством на реалізацію за Договором – доручення.
- (101) Так, зокрема, у серпні 2013 року середньозважена вартість придбання ПАТ “Київоблгаз” скрапленого вуглеводневого газу на спеціалізованих аукціонах (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг) зросла на 0,2 відсотка порівняно з січнем 2013 року. При цьому, протягом січня – серпня 2013 року середньозважена вартість реалізації ДП “Пропан” скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення Київської області (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг), отриманого

Підприємством на реалізацію за Договором – доручення, збільшилася на 9,1 відсотка.

- (102) Протягом жовтня 2013 року ДП “Пропан” не отримувало від ПАТ “Київоблгаз” скраплений газ для подальшої його реалізації для побутових потреб населення Київської області. Протягом жовтня 2013 року ДП “Пропан” реалізовувало для побутових потреб населення наявні залишки скрапленого вуглеводневого газу. При цьому, у жовтні 2013 року середньозважена вартість реалізації ДП “Пропан” скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення Київської області (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг), отриманого Підприємством на реалізацію за Договором – доручення, збільшилася на 9,1 відсотка порівняно з вереснем 2013 року.
- (103) Протягом січня – лютого 2014 року середньозважена вартість придбання ПАТ “Київоблгаз” скрапленого вуглеводневого газу на спеціалізованих аукціонах (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг) залишалася незмінною. У той же час у лютому 2014 року середньозважена вартість реалізації ДП “Пропан” скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення Київської області (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг), отриманого Підприємством на реалізацію за Договором – доручення, збільшилася на 6,3 відсотка порівняно з січнем 2014 року.
- (104) Протягом березня – липня 2014 року ДП “Пропан” не отримувало від ПАТ “Київоблгаз” скраплений газ для подальшої його реалізації для побутових потреб населення Київської області. Протягом березня – квітня 2014 року ДП “Пропан” реалізовувало для побутових потреб населення наявні залишки скрапленого вуглеводневого газу. При цьому, у березні та квітні 2014 року середньозважена вартість реалізації ДП “Пропан” скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення Київської області (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг), отриманого Підприємством на реалізацію за Договором – доручення, була більшою на 2,6 відсотка порівняно з лютим 2014 року.
- (105) У вересні 2014 року середньозважена вартість придбання ПАТ “Київоблгаз” скрапленого вуглеводневого газу на спеціалізованих аукціонах (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг) зросла на 0,2 відсотка порівняно з серпнем 2014 року. При цьому, у вересні 2014 року середньозважена вартість реалізації ДП “Пропан” скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення Київської області (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг), отриманого Підприємством на реалізацію за Договором – доручення, збільшилася на 14,6 відсотка порівняно з серпнем 2014 року.
- (106) Протягом жовтня 2014 року – березня 2015 року середньозважена вартість придбання ПАТ “Київоблгаз” скрапленого вуглеводневого газу на спеціалізованих аукціонах (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг) залишалася практично незмінною. У той же час у березні 2015 року середньозважена вартість реалізації ДП “Пропан” скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення Київської області (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг), отриманого Підприємством на реалізацію за Договором – доручення, збільшилася на 11 відсотків порівняно з лютим 2015 року, а у квітні 2015 року – збільшилася на 9,6 відсотка порівняно з березнем 2015 року.
- (107) Динаміка середньозваженої вартості придбання та реалізації скрапленого вуглеводневого газу протягом досліджуваного періоду у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг наведена у додатку 4 до рішення.
- (108) В результаті аналізу динаміки зміни цін придбання та реалізації скрапленого газу,

що використовується для побутових потреб населення, а також маржі, яку отримує суб'єкт господарювання в особі Підприємства та Товариства, встановлено, що при зростанні у період 2013 – 2014 років та I півріччя 2015 року закупівельної ціни газу на 50 відсотків (з 1775 грн/тонну до 2666,17 грн/тонну без урахування ПДВ) ціна реалізації газу в цей же період зросла на 72,4 відсотків (з 100,83 грн/балон до 173,81 грн/балон без урахування ПДВ), а маржа у перерахунку на 1 балон скрапленого газу підвищилась на 73,9 відсотка (з 63,51 грн/балон до 110,46 грн/балон), що свідчить про незалежність зростання роздрібною ціни скрапленого газу для побутових потреб населення від його закупівельної ціни.

- (109) Відповідно до Договору – доручення ДП “Пропан” протягом періоду дослідження одержувало від ПАТ “Київоблгаз” винагороду за реалізацію скрапленого газу для побутових потреб споживачів Київської області, зокрема: у 2014 році – 4 842,735 тис грн, у I півріччі 2015 року – 4 564,079 тис грн.
- (110) При цьому, розмір винагороди за реалізацію скрапленого газу, отриманої ДП “Пропан”, у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг протягом періоду дослідження поступово зростав.
- (111) Так, зокрема, у лютому 2014 року розмір винагороди за реалізацію скрапленого газу, отриманої ДП “Пропан”, у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг, збільшився на 9,1 відсотка порівняно з січнем 2014 року.
- (112) У вересні 2014 року розмір винагороди за реалізацію скрапленого газу, отриманої ДП “Пропан”, у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг, збільшився на 25,4 відсотка порівняно з серпнем 2014 року.
- (113) У березні 2015 року розмір винагороди за реалізацію скрапленого газу, отриманої ДП “Пропан”, у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг, збільшився на 17,5 відсотка порівняно з лютим 2015 року.
- (114) **Враховуючи викладене, збільшення роздрібних цін реалізації 1 балона скрапленого газу було зумовлене збільшенням розміру винагороди, яку сплачувало ПАТ “Київоблгаз” за реалізацію ДП “Пропан” скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області.**
- (115) За результатами аналізу розрахунків вартості 1 балона скрапленого газу (ємністю 21 кг) для побутових потреб населення у Київській області, які застосовувались Підприємством у 2014 році та I півріччі 2015 року встановлено наступне.
- (116) Формування калькуляцій 1 балона (ємністю 21 кг) скрапленого газу, що відпускається населенню Київської області, здійснює ДП “Пропан”. Сформовані калькуляції Підприємство надсилає на погодження до ПАТ “Київоблгаз”.
- (117) Підприємство при визначенні оптимального рівня витрат для реалізації скрапленого газу у балонах використовує калькуляційний метод планових розрахунків, враховуючи фактичні витрати базового періоду.
- (118) Підприємством були надані розрахунки та пояснення щодо формування роздрібною ціни реалізації 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення у Київській області, яка застосовувалася з 10.02.2014.
- (119) Відповідно до сформованих Підприємством планових калькуляцій на відпуск скрапленого газу населенню, планова вартість 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області на 2014 рік становила 225,00 грн (з ПДВ).
- (120) За поясненням Підприємства, розрахунок планової ціни реалізації 1 балона

скрапленого газу для побутових потреб населення на 2014 рік здійснювався згідно “Методичних положень з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції на підприємствах з газопостачання та газифікації”, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 20.10.2006 № 394.

- (121) Вихідними даними для планування ціни 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення є: планові обсяги реалізації скрапленого газу; обсяги виконаних робіт, наданих послуг в натуральному та вартісному виразах; витрати матеріальних ресурсів, які використовуються при реалізації скрапленого газу, на опосвідчення та ремонт тари в натуральному та вартісному виразах.
- (122) Норми затрат праці передбачені законодавством та визначаються колективним договором і трудовими контрактами з окремими керівниками та фахівцями.
- (123) В результаті аналізу планових калькуляцій на відпуск скрапленого газу населенню встановлено таке.
- (124) Скраплений газ для населення Київської області у 2014 році транспортувався безпосередньо від постачальника до ГНС Станишівка (Житомирська область).
- (125) Плановий місячний обсяг реалізації скрапленого газу на 2014 рік, що проходить через ГНС (Станишівка) становить 339,40 тонн, з них 301,00 тонна – це скраплений газ для населення, 19,90 тонн – потреба скрапленого газу для юридичних осіб в балонах, 18,50 тонн – для АГЗП (база Станишівка, АГЗП м. Житомир, вул. Корольова 21а).
- (126) Із 301,00 тонни скрапленого газу для населення, плановий місячний обсяг реалізації скрапленого газу для населення Київської області становить – 80,00 тонн, для Житомирської та Вінницької областей – 126,00 тонн та 95,00 тонн, відповідно.
- (127) Окрім вищезазначеного газу, Підприємством реалізується комерційний газ, який доставляється безпосередньо на АГЗП від заводу – виробника.
- (128) Станом на дату формування роздрібною ціною реалізації 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області, яка застосовувалася з 10.02.2014, було враховано вартість придбання Товариством 1 тонни скрапленого газу на спеціалізованих аукціонах у розмірі **1775,00 грн** без урахування ПДВ.
- (129) Стаття витрат “Заробітна плата” складається з основної та додаткової заробітної плати, премії працівників, зайнятих при реалізації скрапленого газу для населення. Оплата праці проводиться згідно штатного розпису та колективного договору.
- (130) Так, витрати по заробітній платі, що закладена до планових калькуляцій на відпуск скрапленого газу населенню Київської області, включають:
- (i) витрати на заробітну плату по ГНС (Станишівка) складають 232,03 грн/тонну. Зазначені витрати розраховуються частково на 339,40 тонн, тобто, на весь плановий місячний обсяг реалізації скрапленого газу на 2014 рік, що проходить через ГНС (Станишівка), та частково на 320,9 тонн (301,00 тонна – скраплений газ для населення та 19,90 тонн – потреба скрапленого газу для юридичних осіб в балонах), що проходить через ГНС (Станишівка);
 - (ii) витрати на додаткову заробітну плату по ГНС (Станишівка) складають 116,01 грн/т, що становить 50% від нарахованої заробітної плати, відповідно до положення про виплату премій за виконання виробничих завдань і функцій для працівників ДП “Пропан” ПАТ “Житомиргаз”;
 - (iii) витрати на заробітну плату по доставці балонів від ГНС (Станишівка) до

дільниць та витрати на додаткову заробітну плату;

- (iv) витрати на основну та додаткову заробітну плату по доставці скрапленого газу в балонах від дільниць до кінцевих споживачів, які формуються окремо по кожній області, виходячи із планованого місячного обсягу реалізації скрапленого газу.
- (131) Разом з тим, витрати на заробітну плату працівників відділу реалізації та розрахунків Підприємства, розраховані лише з врахуванням обсягів реалізації скрапленого газу Житомирської і Київської областей, тоді як ці витрати закладені і до собівартості скрапленого газу для потреб населення Вінницької області.
- (132) Так, відповідно до наданих Підприємством розрахунків, загальний фонд оплати праці працівників відділу реалізації та розрахунків Підприємства складає 11250 грн (7500 грн основної заробітної плати та 3750 грн додаткової заробітної плати) розподіляється на 592,25 тонни скрапленого газу (352 т газу, реалізованого в Житомирській області та 240,25 т газу, реалізованого в Київській області). Таким чином, загальна заробітна плата працівників відділу реалізації та розрахунків складає 18,99 грн/т. Проте, дані витрати закладаються і до собівартості скрапленого газу, що реалізується для потреб населення Вінницької області.
- (133) Листом від 15.12.2014 Підприємством надано пояснення щодо нарахування заробітної плати працівникам відділу реалізації та розрахунків, які не спростовують факту розрахунку витрат, що закладені до планових калькуляцій лише з врахуванням обсягу реалізації скрапленого газу у Житомирській та Київській областях, оскільки відповідно до технологічного процесу у 2014 році наповнення балонів для населення Вінницької області також відбувалося на ГНС Станишівка.
- (134) Стаття витрат “Нарахування на соціальні заходи” передбачає витрати на сплату Єдиного соціального внеску – 37,26%.
- (135) Стаття витрат “Транспортування” включає витрати, пов’язані з доставкою скрапленого газу від заводу – виробника до ГНС.
- (136) Доставка скрапленого газу з пункту наливу до пункту призначення здійснюється залізничним транспортом. Послуги по перевезенню скрапленого газу залізничним транспортом надає ПАТ “Укрспецтрансгаз”.
- (137) Крім того, до витрат на транспортування включаються витрати по наливу скрапленого газу, який здійснює ПАТ “Укргазвидобування”.
- (138) Оскільки наповнення балонів скрапленим газом для реалізації населенню Житомирської, Київської та Вінницької областей відбувається на ГНС Станишівка (Житомирський р-н), то до планових калькуляцій на відпуск скрапленого газу населенню у відповідних областях до статті витрат “Транспортування” закладена однакова сума у розмірі 406,58 грн, тоді як відповідно до листа ПАТ “Укрспецтрансгаз” від 06.02.2014 № 460/11, вартість транспортування 1 тонни скрапленого газу за маршрутом ст. Сенча – ст. Станишівка становить 487,98 грн/т. (без ПДВ). Витрати на послуги по наливу складають 145,50 грн/т, тоді як відповідно до додаткової угоди № 2 до договору № 105/13 від 25.01.2013 про надання послуг по наливу дані послуги у калькуляціях складають 145 грн/т (без ПДВ), що на 0,50 грн менше, ніж закладається до планових калькуляцій.
- (139) Стаття “Матеріальні витрати” у планових калькуляціях на відпуск скрапленого газу населенню в Київській області включає витрати на: енергоносії (електроенергія, природний газ на власні потреби), паливно – мастильні матеріали, запчастини, МШП, матеріали, природні втрати скрапленого газу.

- (140) Формування витрат на електроенергію, природний газ на власні потреби, на паливно – мастильні матеріали для автомобілів, які доставляють скраплений газ для населення по дільницях здійснено, виходячи з фактичних витрат за 2013 рік.
- (141) Разом з тим, витрати на доставку скрапленого газу до абонента розраховано планово, виходячи з кількості доставленого газу.
- (142) До витрат на матеріали відносяться витрати на придбання: вентилів, кілець під вентилі, прокладок для балонів, пломб на балони “Кепсил” (за виключенням матеріалів, які використовуються на опосвідчення та ремонт тари).
- (143) Витрати на запчастини розраховувалися Підприємством, виходячи з потреби на запасні частини на кожний автомобіль, який здійснює доставку та реалізацію скрапленого газу для населення.
- (144) Отже, стаття “Матеріальні витрати” в планових калькуляціях на відпуск скрапленого газу населенню Київської області формується наступним чином:
- (i) витрати на природні втрати газу у розмірі 26,63 грн/т для Київської області, з розрахунку 1,5% від ціни газу;
 - (ii) витрати на матеріали у розмірі 118,17 грн/т є однаковими для Житомирської, Вінницької та Київської областей та розраховані на 320,9 тонн (301,00 тонна – скраплений газ для населення та 19,90 тонн – потреба скрапленого газу для юридичних осіб в балонах), що проходить через ГНС (Станишівка);
 - (iii) витрати на енергоносії, що складаються з витрат на енергоносії по ГНС (Станишівка) – 87,70 грн/т (розраховано на весь плановий місячний обсяг газу, що проходить через дану ГНС) та витрат на енергоносії по регіону;
 - (iv) витрати на запасні частини, що складаються з витрат на запасні частини до автомобілів, які обслуговують всі регіони (розраховуються на 320,9 тонн) та витрат на запасні частини до автомобілів, що обслуговують кожну окрему область (з розрахунку планового обсягу реалізації газу для населення по кожній області);
 - (v) витрати на паливно – мастильні матеріали, які формуються з витрат на паливно – мастильні матеріали на доставку газу в балонах на (119,78 грн/т з розрахунку на 320,9 тонн газу), витрат по кожній окремій дільниці з розрахунку на місячний плановий обсяг реалізації газу по кожному окремому регіону та з витрат на розвезення балонів кінцевим споживачам з розрахунку планового місячного обсягу реалізації скрапленого газу населенню у кожному окремому регіоні.
- (145) Стаття “Інші витрати” включає витрати на зв’язок, охорону, оренду, страхування, послуги сторонніх організацій, відрядження. Витрати на дані послуги формуються Підприємством згідно фактичних витрат за 2013 рік.
- (146) До орендної плати відносяться фактичні витрати на сплату орендної плати за основні засоби.
- (147) Розрахунок орендної плати здійснювався Підприємством на основі фактичних витрат за 2013 рік та планових середньомісячних обсягів реалізації скрапленого газу по кожній області.
- (148) Слід зазначити, що між Підприємством та Товариством 24.09.2012 було укладено:
- (i) договір оренди нежитлових приміщень № 22-249/298 (далі – Договір оренди нежитлових приміщень 1);

- (ii) договір оренди автотранспортних засобів № 22-244/282 (далі – Договір оренди автотранспортних засобів);
 - (iii) договір оренди обладнання № 22-245/283 (далі – Договір оренди обладнання).
- (149) 29.04.2013 між Підприємством та Товариством укладено договір № 20-144 оренди нежитлових приміщень (далі – Договір оренди нежитлових приміщень 2).
- (150) Відповідно до Договору оренди нежитлових приміщень 1 Орендодавець (ПАТ “Київоблгаз”) передає, а Орендар (ДП “Пропан”) приймає у строкове платне користування об’єкти нерухомості – нежитлові приміщення, перелік яких з зазначенням адреси та площі по кожному об’єкту окремо визначений у додатку № 1 до цього Договору. Зокрема, відповідно до вказаного договору Товариством було передано в оренду Підприємству газові склади, частину будівлі ПОБ, модульну споруду, споруди газоскладів, приміщення адмінбудівель, побутові приміщення, склад для зберігання балонів, пункт обміну балонів тощо.
- (151) Відповідно до Договору оренди нежитлових приміщень 2 Орендодавець (ПАТ “Київоблгаз”) передає, а Орендар (ДП “Пропан”) приймає у строкове платне користування об’єкти нерухомості – нежитлові приміщення, за адресою: Київська область, смт Володарка, вул. Загороднього, 10, частина адмінбудівлі № 2. Вказана частина адмінбудівлі № 2 використовується для реалізації скрапленого газу (за винятком реалізації скрапленого газу для комунально – побутових потреб).
- (152) Згідно з Договором оренди автотранспортних засобів Орендодавець (ПАТ “Київоблгаз”) передає, а Орендар (ДП “Пропан”) приймає у строкове платне користування рухоме майно – автотранспортні засоби, перелік якого із зазначенням марки, моделі, державного реєстраційного номера та року випуску по кожному об’єкту окремо, визначений у додатку № 1 до цього договору. Зокрема, відповідно до вказаного договору Товариством було передано в оренду Підприємству 27 автомобілів (сідельні тягачі, спеціальні автомобілі, кліті, цистерни-напівпричепа).
- (153) Відповідно до Договору оренди обладнання Орендодавець (ПАТ “Київоблгаз”) передає, а Орендар (ДП “Пропан”) приймає у строкове платне користування рухоме майно – обладнання, перелік якого з зазначенням адреси по кожному об’єкту окремо визначений у додатку № 1 до цього договору. Зокрема, відповідно до вказаного договору Товариством передано в оренду Підприємству 26 АГЗП, 1 ГНП та обладнання для АГЗП.
- (154) За оренду нерухомого та рухомого майна відповідно до зазначених договорів оренди ДП “Пропан” сплатило ПАТ “Київоблгаз” орендну плату у такому розмірі: 2013 рік – 809,586 тис грн, 2014 рік – 1 073,519 тис грн, I півріччя 2015 року – 534,659 тис грн.
- (155) За результатами аналізу Договорів оренди нежитлових приміщень, автотранспортних засобів, обладнання, а також додатків до них, які містять переліки орендованого майна, обладнання та автотранспортних засобів, Відділенням встановлено, що окреме орендоване обладнання використовується не тільки для здійснення діяльності з реалізації скрапленого газу населенню, а і для інших видів діяльності.
- (156) Підприємством повідомлено, що розрахунок орендної плати здійснювався на основі вартості згідно з договорами оренди. У вартість договорів оренди входять всі об’єкти цілісного майнового комплексу, які необхідні для здійснення реалізації скрапленого газу. При цьому даний майновий комплекс неможливо розділити по – об’єктно. Разом з тим, економістом Підприємства було повідомлено, що до витрат на орендну плату, які закладалися у калькуляції, що застосовувалася з 10.02.2014, було

закладено частину витрат на орендну плату.

- (157) Відділення не приймає дане пояснення Підприємства до уваги, оскільки у планових калькуляціях вартості скрапленого газу, що реалізується для населення Вінницької та Київської областей, дані витрати складають 390,70 грн та 480,06 грн, та були зменшені до 50,00 грн в Вінницькій області і до 100,00 грн в Київській області. Тоді як витрати на оренду майна в Житомирській області і в плановій калькуляції, і в калькуляції, що застосовувалася з 10.02.2014 закладені на рівні 31,50 грн.
- (158) Крім того, згідно з додатками до договорів оренди та актів приймання-передачі основних засобів, Підприємство бере в оренду автогазозаправні пункти (далі – АГЗП), обладнання для АГЗП, резервуари для зберігання скрапленого газу, причепи-цистерни, тощо. Вищезазначене обладнання використовується Підприємством для здійснення діяльності з реалізації скрапленого газу, що використовується в якості моторного пального.
- (159) Оскільки, як було зазначено Підприємством, в оренду передається цілісний майновий комплекс і немає можливості виокремити обладнання, яке необхідне для реалізації скрапленого газу (у балонах) для потреб населення, то витрати на оренду майна, передбачені договорами оренди, повинні розподілятися пропорційно до всього обсягу реалізованого скрапленого газу на певній території.
- (160) Наступним видом витрат, що закладаються до вартості скрапленого газу (у балонах) для населення, є відсоток сплати ТБ “Перша незалежна біржа” комісійного збору за організацію та проведення аукціону у розмірі 0,5% від вартості придбаного товару у розмірі 8,80 грн/т без ПДВ.
- (161) Витрати на опосвідчення та ремонт тари включають витрати на матеріали у кількісному та вартісному виразах, які використовуються на ремонт та переосвідчення балонів згідно ДНАОП 0.00-1.07.-94 “Правила побудови та безпечної експлуатації посудин, що працюють під тиском”.
- (162) Витрати на опосвідчення та ремонт тари, що закладаються до планових калькуляцій на відпуск скрапленого газу населенню Київської області становлять 413,89 грн/т і включають огляд та випробування балонів (з розрахунку 40% від загальної кількості балонів, необхідних для реалізації 301,00 тонни газу для населення), комплексний ремонт балонів (з розрахунку 20% від загальної кількості балонів, необхідних для реалізації 301,00 тонни газу для населення) та витрати на матеріали для проведення вищезазначених робіт.
- (163) До статті витрат “Загальногосподарські витрати” відносяться загальновиробничі витрати та адміністративні витрати, а саме: на утримання апарату управління та іншого загальновиробничого персоналу, на службові відрядження, на утримання основних засобів та інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського призначення, послуги банків, витрати на паливно-мастильні матеріали, матеріали, запчастини та інші витрати.
- (164) Загальновиробничі витрати розподіляються по видах діяльності за базою розподілу. Згідно з обліковою політикою Підприємства базою розподілу загальногосподарських витрат є основна заробітна плата.
- (165) Враховуючи вищезазначене, а також те, що розрахунок витрат здійснюється на 1 тонну, то загальногосподарські витрати повинні носити сталий характер.
- (166) Крім того, планова калькуляція на відпуск скрапленого газу у Київській області включає рентабельність на рівні 0,7%.

- (167) Відповідно до пункту 12 Додатку до постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 р. № 1548 “Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)” рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації регулюють (встановлюють) торговельні (постачальницько-збутові) надбавки, нормативи рентабельності на паливно-енергетичні ресурси (вугілля, вугільні брикети, паливо пічне побутове, гас освітлювальний, торф паливний кусковий, дрова, торф’яні брикети, газ скраплений), що відпускаються населенню для побутових потреб.
- (168) Розпорядженням голови Житомирської обласної державної адміністрації від 07.07.2006 № 224 “Про регулювання цін на газ скраплений”, яке є діючим на даний час, суб’єктам підприємницької діяльності незалежно від форм власності та організаційно – правових форм при здійсненні торговельної діяльності газом скрапленим, що відпускається населенню для побутових потреб, обмежено рівень рентабельності до 5 відсотків.
- (169) Розпорядженням голови Київської обласної державної адміністрації від 13.12.2004 № 905 “Про регулювання цін на газ скраплений” встановлено граничний рівень рентабельності у розмірі 15% до економічно-обґрунтованих власних витрат підприємств для всіх суб’єктів підприємницької діяльності, що реалізують населенню для побутових потреб скраплений вуглеводневий газ (без урахування витрат на його закупівлю).
- (170) При цьому, наказами по Підприємству від 10.02.2014 № 50 та № 51 встановлено відпускні ціни 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Вінницької та Київської областей на рівні 157,00 грн (з ПДВ), що нижче від планових на 16,5% та відповідно 30,2%; Житомирської і Хмельницької областей – на рівні 172,00 грн (з ПДВ), що відповідно нижче від планових на 5,2% та 26,7%.
- (171) З врахуванням даних наказів Підприємством сформовано калькуляції на відпускну ціну (ціну реалізації) 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Житомирської, Київської, Вінницької та Хмельницької областей, у яких зменшено статті витрат, порівняно до планових розрахункових витрат.
- (172) За поясненням Підприємства при формуванні ціни реалізації 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення по кожній області витрати коригувались постатейно шляхом зменшення витрат порівняно до реальних розрахованих, які склалися по кожній області окремо для здійснення реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення.
- (173) Таким чином, планова вартість 1 балона скрапленого газу для населення Київської області зменшена на 68,00 грн (з 225,00 грн до 157,00 грн) за рахунок зменшення таких статей витрат, як “Заробітна плата з нарахуванням на соціальні заходи”, “Інші витрати”, “Опосвідчення та ремонт тари”, “Матеріали”, “Загальновиробничі”, “Паливо-мастильні матеріали”, а також прибутку.
- (174) З метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, в ході розгляду справи № 4.5-27/2014 адміністративною колегією Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України було надано ДП “Пропан” обов’язкові для розгляду рекомендації від 15.01.2015 № 1 рк/к, а саме: припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом розрахунку та встановлення економічно обґрунтованої ціни на скраплений газ для побутових

потреб населення (у балонах).

- (175)** На виконання зазначених рекомендацій Підприємство повідомило територіальне відділення, що ним вжито всіх заходів щодо встановлення економічно обґрунтованого та прозорого механізму формування ціни на балонний скраплений газ для побутових потреб населення, а саме:
- (i)** при розрахунку ціни на скраплений газ застосовувався єдиний підхід та єдиний механізм ціноутворення на підприємстві (Підприємством розрахована планова вартість скрапленого газу для побутових потреб населення, яка становить 180,00 грн в Житомирській та Вінницькій областях, 189,58 грн – в Київській області та 184,80 грн в Хмельницькій області. Разом з тим, Підприємством у вищезазначених чотирьох областях застосовувалася вартість 1 балона у розмірі 180 грн, що складає 100% від планової вартості 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Житомирської та Вінницької області, 94,95% та 97,40% відповідно, від планової вартості 1 балона скрапленого газу в Київській та Хмельницькій областях);
 - (ii)** вжито заходів щодо розподілу об'єктів орендованого майна для відображення у собівартості економічно обґрунтованих витрат у розрахунку ціни на 2015 році (при аналізі наданих калькуляцій вартості 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Житомирської, Київської, Вінницької та Хмельницької областей встановлено, що витрати на оренду майна не закладені до калькуляцій);
 - (iii)** при формуванні собівартості застосований коефіцієнт розподілу загальновиробничих витрат (відповідно до наданих калькуляцій даний коефіцієнт становить 0,95);
 - (iv)** при формуванні вартості одного балона газу Підприємство прийняло за основу єдиний рівень рентабельності, відповідно до розпорядження голови Житомирської обласної державної адміністрації від 07.07.2006 № 224 (разом з тим, Підприємством визначено різні рівні рентабельності при розрахунку вартості 1 балона скрапленого газу. Так для побутових потреб населення Житомирської області рентабельність визначена на рівні 4,43%, для побутових потреб населення Вінницької області – 4,15%; для побутових потреб населення Київської області – 0,31%, для побутових потреб населення Хмельницької області – 0,17%);
 - (v)** відобразило зміни в Положенні про калькулювання на скраплений газ (роботи, послуги) на 2015 рік.
- (176)** Враховуючи викладене, ДП “Пропан” не виконано рекомендації адміністративної колегії Житомирського обласного територіального відділенням Антимонопольного комітету України від 15.01.2015 № 1-рк/к та не припинено дії, які полягають у встановленні на 2014 рік економічно необґрунтованих цін 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення, зокрема Київської області.
- (177)** Відповідно до наказу Підприємства від 13.03.2015 № 101 “Про відпускні ціни на скраплений газ” з 15.03.2015 встановлено відпускну ціну 1 балона скрапленого газу, вагою 21 кг, для комунально-побутових потреб населення Київської області в розмірі 219,00 грн (з ПДВ).
- (178)** За інформацією Підприємства, розрахунок планових калькуляцій на відпуск скрапленого газу населенню, планова вартість 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення на 2015 рік здійснюється відповідно до:

- (i) “Методичних положень з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції на підприємствах з газопостачання та газифікації”, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 20.10.2006 № 394;
 - (ii) Положення з планування, обліку витрат і калькулювання реалізації скрапленого газу (робіт, послуг) по ДП “Пропан” ПАТ “Житомиргаз”, затвердженого наказом Підприємства від 03.01.2015 № 01.
- (179) Таким чином, виробнича планова собівартість скрапленого газу, що реалізується населенню включає:
- (i) прямі матеріальні витрати;
 - (ii) витрати на оплату праці з відрахуванням на соціальні заходи та інші витрати та заохочення;
 - (iii) інші прямі витрати, які включають амортизацію, орендну плату, матеріальні витрати, витрати на паливно-мастильні матеріали та інші витрати;
 - (iv) загальновиробничі та загальногосподарські (адміністративні) витрати, які пов’язані з організацією виробництва.
- (180) До ціни реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення, крім собівартості, включається рівень рентабельності, затверджений згідно з наказом ПАТ “Житомиргаз” від 15.03.2015 №137-1, що становить 4,5%, а також податки.
- (181) Згідно ст. 215.1 Податкового кодексу України, скраплений газ є підакцизним товаром.
- (182) Відповідно до статті 215.1 Податкового Кодексу України, для підакцизних товарів, реалізованих згідно статей даного Кодексу, ставка податку встановлюється у відсотках від вартості (з податком на додану вартість), у розмірі 5%.
- (183) Відповідно до технологічного регламенту Підприємства у 2015 році надходження скрапленого газу для потреб населення Київської області від заводу – виробника здійснюється до ГНС Станишівка. Наповнення балонів, проведення регламентних робіт з технічного опосвідчення, пломбування та ремонт балонів для Київської області проводиться також на ГНС Станишівка. Доставка балонів здійснюється від ГНС Станишівка до складів – пунктів обміну балонів.
- (184) Плановий місячний обсяг реалізації скрапленого газу на 2015 рік, що проходить через ГНС (Станишівка), становить 436 тонн, з них – 398 тонн скраплений газ для потреб населення (Житомирська – 230 тонн; Київська – 140 тонн, Вінницька (Вінницький і Оратівський райони) – 28 тонн), 15 тонн – потреба скрапленого газу в балонах для юридичних осіб, 23 тонни – для АГЗП (ГНС Станишівка та АГЗП, що знаходиться за адресою: м. Житомир, вул. Корольова 21а).
- (185) За результатами аналізу планової калькуляції Підприємства на відпуск скрапленого газу населенню в Київській області, на підставі якої наказом Підприємства від 13.03.2015 № 101 “Про відпускі ціни на скраплений газ” з 15.03.2015 встановлено відпускну ціну 1 балона скрапленого газу, вагою 21 кг, для комунально-побутових потреб населення Київської області в розмірі 219,00 грн (з ПДВ), територіальним відділенням встановлено наступне.
- (186) Товариство придбаває скраплений газ для побутових потреб населення на спеціалізованому аукціоні з продажу скрапленого газу для побутових потреб населення, за результатами якого з постачальником укладається договір купівлі – продажу скрапленого газу. Вартість 1 тонни газу, придбаного на спеціалізованому

аукціоні, становила **2665,83** грн.

- (187) Статтю витрат “Заробітна плата” формують витрати на основну заробітну плату працівників при реалізації скрапленого газу для населення. Оплата праці проводиться згідно штатного розкладу та колективного договору. Підприємством проводиться розрахунок заробітної плати наступним чином:
- (i) розраховується заробітна плата окремо по ГНП або ГНС;
 - (ii) розраховується заробітна плата по доставці від ГНП (ГНС) до дільниць (пунктів обміну балонів);
 - (iii) розраховується заробітна плата по доставці скрапленого газу від дільниць до кінцевого споживача, яка включає заробітну плату по кожній дільниці, що розподіляється на відповідний об’єм газу, що проходить через кожну з дільниць та заробітну плату по доставці до кінцевого споживача (з розрахунку 5 грн за доставку 1 балона).
- (188) Стаття витрат “Транспортування” включає витрати, пов’язані з доставкою скрапленого газу від заводу – виробника до ГНП та вартість послуг по наливу (220 грн/т).
- (189) В Київській області вартість послуг по доставці газу складає 672,00 грн/т. Даний розрахунок був проведений з врахуванням доставки скрапленого газу від заводу – виробника до ГНС залізничним транспортом, тоді як відповідно до товарно-транспортних накладних, зокрема, від 05.02.2015 №№ 213, 214, 2015; від 06.02.2015 №№ 228, 229, 230, 231; від 12.02.2015 № 250; від 12.03.2015 № 440; від 10.03.2015 №№ 412, 43, 423, 474; від 11.03.2015 №№ 429, 431, де замовником є ПАТ “Київоблгаз”, доставка скрапленого газу до ГНС Станишівка здійснювалася автомобільним транспортом.
- (190) Вищезазначене свідчить про необґрунтованість витрат на послуги по доставці скрапленого газу, що закладені до ціни балона скрапленого газу для потреб населення Київської області.
- (191) Придбання протягом 2015 року ПАТ “Київоблгаз” скрапленого газу для побутових потреб населення через спеціалізовані аукціони здійснювалася як у ПАТ “Укргазвидобування”, так і у ПАТ “Укрнафта” на підставі договорів купівлі – продажу. За інформацією ПАТ “Укрнафта” (лист від 25.08.2015 № 07.2/2379), вартість послуг по наливу включено в ціну скрапленого газу. Тоді як відповідно до договорів, укладених з ПАТ “Укргазвидобування”, покупець самостійно і за власні кошти забезпечує налив скрапленого газу.
- (192) При цьому, у червні – вересні 2013 року та вересні – жовтні 2014 року скраплений газ для побутових потреб населення Київської області придбався через спеціалізовані аукціони ПАТ “Укрнафта”, де вартість послуг по наливу включено в ціну скрапленого газу.
- (193) До витрат на паливно – мастильні матеріали у калькуляціях на відпуск скрапленого газу для населення Київської області закладено скраплений газ, вартість якого складає 11,50 грн/л (з ПДВ). У підтвердження понесених витрат Підприємством надано копію видаткової накладної від 28.02.2015 № АІ-0000021. Разом з тим, за наявною у територіальному відділенні інформацією, протягом лютого – березня 2015 року спостерігалася зростання роздрібних цін реалізації світлих нафтопродуктів та скрапленого газу в якості моторного пального. Проте, починаючи з кінця березня 2015 року роздрібні ціни поступово зменшувалися.

- (194) Сукупність вищезазначених факторів свідчить про завищену вартість 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області у період з 10.02.2014 по I півріччя 2015 року.
- (195) В той же час проаналізувавши планові калькуляції на відпуск скрапленого газу для побутових потреб населення Житомирської, Київської, Вінницької, Хмельницької, Полтавської та Рівненської областей встановлено, що Підприємством застосовуються різні підходи до врахування витрат на опосвідчення та ремонт тари в різних областях. Так, витрати на опосвідчення та ремонт тари в Житомирській, Вінницькій та Київській областях складають 766,34 грн, а до розрахунку вартості 1 балона скрапленого газу в даних областях закладено 501,34 грн, тобто, 65,42 % витрат, тоді як в Хмельницькій області витрати по даній статті складають 748,13 грн, а закладено 483,13 грн, тобто, фактично 64,58% витрат, в Полтавській області – 576,08 грн, а закладено – 311,08 грн (53,99% витрат), в Рівненській області – 504,05 грн, а закладено – 239,05 грн, тобто, 47,73% витрат.
- (196) Територіальним відділенням виявлені факти невідповідності пунктів, на які здійснювалася доставка скрапленого газу, пунктам, визначеним технологічним процесом наливу скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області.
- (197) Так, згідно технологічного процесу надходження скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області від заводу – виробника у 2014 – 2015 роках здійснювалось лише на ГНС Станишівка (Житомирська область).
- (198) Разом з тим, відповідно до товарно-транспортної накладної від 30.10.2014 № 1502 скраплений газ, закуплений ПАТ “Київоблгаз”, розвантажено на ГНП Димер, що підтверджується актом приймання за кількістю СВГ від 30.10.2014.
- (199) Відповідно до товарно-транспортної накладної від 31.10.2014 № 1522 скраплений газ, закуплений ПАТ “Київоблгаз”, розвантажено на ГНП Димер, що підтверджується актом приймання за кількістю СВГ від 31.10.2014.
- (200) Відповідно до товарно-транспортної накладної від 14.11.2014 № 1683 скраплений газ, закуплений ПАТ “Київоблгаз”, розвантажено на ГНП Димер, що підтверджується актом приймання за кількістю СВГ від 14.11.2014.
- (201) Відповідно до товарно-транспортних накладних від 01.12.2014 № 1678, № 1679, № 1680 скраплений газ, закуплений ПАТ “Київоблгаз”, розвантажено на ГНП Димер, що підтверджується актами приймання за кількістю СВГ від 01.12.2014.
- (202) Відповідно до товарно-транспортної накладної від 26.12.2014 № 1685 скраплений газ, закуплений ПАТ “Київоблгаз”, розвантажено на ГНП Димер, що підтверджується актом приймання за кількістю СВГ від 26.12.2014.
- (203) На виявлені факти невідповідності пунктів, на які здійснювалася доставка скрапленого газу пунктам, які вказані в технологічних регламентах, Підприємством повідомлено, що протягом квітня – серпня 2014 року не відбувалися спеціалізовані аукціони на придбання скрапленого газу для побутових потреб населення. Відповідно, населення недоотримувало у великій кількості скраплений газ. Починаючи з кінця серпня, протягом вересня – жовтня 2014 року на спеціалізованих аукціонах почали закуповувати більші обсяги газу з врахуванням відсутності ресурсу в у квітні – серпні 2014 року. Таким чином, лише потужностями ГНС Станишівка не можливо було вивезти, розвантажити та реалізувати з даного пункту скраплений газ (не вистачало автотранспорту для доставки на ГНС Станишівка через стислий графік відвантаження скрапленого газу для побутових потреб населення з заводу –

виробника). Тому, відповідно було прийнято рішення тимчасово відкрити проміжні склади приймання скрапленого газу для покращення та пришвидшення доставки балонного скрапленого газу до кінцевого споживача по кожній з областей, згідно великої кількості замовлень, а саме: для Київської області – ГНС Димер.

- (204) Територіальним відділенням не приймаються дані пояснення, оскільки з 01.09.2014 Підприємством розраховано та застосовано нову ціну 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області з врахуванням того, що доставка та налив скрапленого газу здійснюється на ГНС Станишівка.
- (205) Крім того, ПАТ “Укргазвидобування” листом від 20.08.2015 № 21-06-4835 (вх. Відділення від 25.08.2015 № 1.21/2500) надано інформацію щодо передачі ПАТ “Київоблгаз” скрапленого газу для побутових потреб населення (у період з 01.01.2013 по 01.07.2015) у кінцевих пунктах призначень, що не відповідають технологічним регламентам Підприємства.
- (206) Так, відповідно до наданих ПАТ “Укргазвидобування” скан-копій товарно-транспортних накладних від 06.01.2014 №№ 308531, 308528, 308533, де замовником є ПАТ “Київоблгаз”, пунктом розвантаження скрапленого газу для населення є м. Київ.
- (207) Відповідно до товарно-транспортних накладних від 01.02.2014 №№ 308580, 308581, 308582, 308583, 308584, 308585, де замовником є ПАТ “Київоблгаз”, пунктом розвантаження скрапленого газу для населення є м. Немирів.
- (208) Проте, Підприємство не надало пояснень щодо невідповідності вищезазначених пунктів розвантаження скрапленого газу пунктам, що визначені технологічним процесом, оскільки відповідно до ухвали Корольовського районного суду м. Житомира від 29.09.2014 року у справі № 296/8756/14-к 1-кк/296/2030/14 оригінали документів за 2012 – 2013 роки січень – серпень 2014 року вилучені слідчим управлінням УМВС України в Житомирській області.
- (209) Разом з тим, невідповідність пунктів відвантаження скрапленого газу для побутових потреб населення, пунктам, які визначені технологічним регламентом призводить до необґрунтованості витрат, на підставі яких розраховується вартість 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області.
- (210) Отже, суб’єкт господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” внаслідок укладених договору – доручення від 30.12.2013 № 912, договорів оренди нежитлових приміщень, автотранспортних засобів, обладнання, закладання до вартості 1 балона скрапленого газу необґрунтованих витрат на оренду майна, налив газу, паливно – мастильні матеріали встановив з 10.02.2014 по I півріччя 2015 року економічно необґрунтовану, завищену ціну 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області.
- (211) Зазначені дії були б неможливими за умови існування у територіальних межах Київської області інших суб’єктів господарювання, які б здійснювали реалізацію скрапленого газу для побутових потреб населення, оскільки споживачі (населення) мали б можливість вибору продавця, а суб’єкти господарювання змагалися б між собою за більшу кількість споживачів.
- (212) Враховуючи викладене, дії суб’єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз”, які полягають у встановленні з 10.02.2014 по I півріччя 2015 року економічно необґрунтованих, завищених цін 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною 1 та

пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монопольним становищем шляхом встановлення таких цін реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах), які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (213) Відділенням проаналізовано планові калькуляції ДП “Пропан” ПАТ “Житомиргаз” на відпуск скрапленого газу населенню в Київській області, що введені в дію з 22.05.2017. В результаті аналізу встановлено, що відповідачем у справі на даний час усунуто порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (214) Листом від 13.05.2017 № 1.20/2-772 ДП “Пропан” було надіслано витяг з подання від 13.05.2017 № 65 “Про попередні висновки у справі № 890/28-р/02-06-15”.
- (215) Листом від 13.05.2017 № 1.20/2-774 ПАТ “Київоблгаз” було надіслано витяг з подання від 13.05.2017 № 65 “Про попередні висновки у справі № 890/28-р/02-06-15”.
- (216) Листом від 26.05.2017 № 791 (вх. Відділення від 26.05.2017 № 1.21/959) Підприємством надано заперечення до подання про попередні висновки у справі № 890/28-р/02-06-15.
- (217) Листом від 24.05.2017 № KN007-ЛВ-5358-0517 (вх. Відділення від 29.05.2017 № 1.21/964) Товариством надано заперечення до подання про попередні висновки у справі № 890/28-р/02-06-15.
- (218) Спростування заперечень суб’єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” на подання про попередні висновки у справі від 13.05.2017 № 65 наведено у додатку 5 до рішення.
- (219) Листами від 02.04.2018 № 982 та від 03.04.2018 б/н відповідно ДП “Пропан” та представник за дорученням ПАТ “Київоблгаз” повідомили, що в цілому погоджуються з висновками територіального відділення та висловили прохання врахувати те, що Товариство та Підприємство співпрацювали з відділенням, надавали повну та достовірну інформацію та документи, та накласти на них мінімальний розмір штрафних санкцій.
- (220) За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, відповідно до абзацу 2 частини 2 статті 52 зазначеного Закону, передбачена відповідальність у вигляді накладення штрафу на суб’єкт господарювання у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

94. ДОХІД (ВИРУЧКА) ВІДПОВІДАЧІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ТА РОЗРАХУНОК ШТРАФУ.

- (221) Дохід (виручка) ДП “Пропан” за 2017 рік склав _____ тис грн.
- (222) Дохід (виручка) ПАТ “Київоблгаз” за 2017 рік склав _____ тис грн.
- (223) Під час визначення розміру штрафу територіальне відділення пропонує врахувати, що ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз”: співпрацювали з територіальним відділенням в ході розгляду справи; порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем вчинено ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” вперше; порушення законодавства про захист економічної конкуренції визнано; порушення законодавства про захист економічної конкуренції

припинено; чистий збиток ПАТ “Київоблгаз” за 2017 рік становить _____ тис грн; чистий прибуток ДП “Пропан” за 2017 рік склав _____ тис грн.

Враховуючи вищевикладене, на підставі статей 7, 12, 12¹, 14 Закону України “Про Антимонопольний комітет України”, статті 48 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, пункту 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами), пункту 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правил розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що суб’єкт господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” протягом 2013 – 2014 років та I півріччя 2015 року займає монопольне становище на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) в межах Київської області з часткою 100 відсотків.

2. Визнати дії суб’єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз”, які полягають у встановленні з 10.02.2014 по I півріччя 2015 року економічно необґрунтованих, завищених цін 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною 1 та пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монопольним становищем шляхом встановлення таких цін реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах), які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За вчинення порушення, зазначеного у пункті 2 цього рішення, відповідно до абзацу 2 частини 2 статті 52 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, накласти на суб’єкт господарювання в особі ДП “Пропан” та ПАТ “Київоблгаз” штраф у розмірі 34 000 (тридцять чотири тисячі) грн.

Відповідно до частини 3 статті 56 Закону України “Про захист економічної конкуренції” штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини 8 статті 56 Закону України “Про захист економічної конкуренції” протягом п’яти днів з дня сплати штрафу суб’єкти господарювання зобов’язані надіслати на адресу Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини 1 статті 60 Закону України “Про захист економічної конкуренції” рішення органів Антимонопольного комітету України може бути оскаржено повністю або частково до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання. Цей строк не може бути відновлено.

Голова адміністративної колегії,
Голова відділення

О.В. Безсмертний

Додаток 1 до рішення

від 03.04.2018 № 3-р/к

Обсяги та вартість придбання ПАТ “Київоблгаз” скрапленого газу на спеціалізованих аукціонах протягом 2013 – 2014 років та I півріччя 2015 року

Період	Обсяг придбання ПАТ “Київоблгаз” скрапленого газу на спецаукціонах, тис тонн	Вартість придбання ПАТ “Київоблгаз” скрапленого газу на спецаукціонах (без ПДВ та акцизу), тис грн	Середньозважена вартість придбання 1 тонни скрапленого газу, (без ПДВ та акцизу) грн/тонну	Середньозважена вартість придбання ПАТ “Київоблгаз” скрапленого газу на спецаукціонах в перерахунку на 1 балон, грн/ балон (без ПДВ та акцизу)*
Січень 2013 року	0,081	143,953	1777,198	37,32
Лютий 2013 року	0,063	111,825	1775,00	37,28
Березень 2013 року	0,084	149,10	1775,00	37,28
Квітень 2013 року	0,063	111,825	1775,00	37,28
Травень 2013 року	0,084	149,10	1775,00	37,28
Червень 2013 року	0,139	246,228	1771,424	37,20
Липень 2013 року	0,089	158,01	1775,39	37,28
Серпень 2013 року	0,066	117,505	1780,379	37,39
Вересень 2013 року	0,054	96,631	1789,463	37,58
Жовтень 2013 року	0	0	0	0
Листопад 2013 року	0,166	294,260	1772,651	37,23
Грудень 2013 року	0,044	78,491	1783,886	37,46
Всього за 2013 рік	0,933	1656,927	1775,913	37,29
Січень 2014 року	0,336	596,40	1775,00	37,28
Лютий 2014 року	0,126	223,65	1775,00	37,28
Березень 2014 року	0	0	0	0
Квітень 2014 року	0	0	0	0
Травень 2014 року	0	0	0	0
Червень 2014 року	0	0	0	0
Липень 2014 року	0	0	0	0
Серпень 2014 року	0,209	556,947	2664,818	55,96
Вересень 2014 року	0,146	389,905	2670,582	56,08
Жовтень 2014 року	0,126	335,228	2660,540	55,87
Листопад 2014 року	0,126	335,895	2665,833	55,98
Грудень 2014 року	0,126	335,842	2665,413	55,97
Всього за 2014 рік	1,195	2773,867	2321,228	48,75
Січень 2015 року	0,126	335,895	2665,833	55,98
Лютий 2015 року	0,126	335,895	2665,833	55,98
Березень 2015 року	0,126	335,937	2666,167	55,99
Квітень 2015 року	0	0	0	0
Травень 2015 року	0	0	0	0
Червень 2015 року	0	0	0	0
Всього за I півріччя 2015 року	0,378	1007,727	2665,944	55,98

*при розрахунку використано ємність 1 балона, який вміщує 21 кг або 50 л скрапленого вуглеводневого газу

Обсяги та вартість скрапленого газу, переданого ПАТ “Київоблгаз” на реалізацію ДП “Пропан” за Договором – доручення для побутових потреб населення Київської області протягом 2013 – 2014 років та I півріччя 2015 року

Період	Обсяг скрапленого газу, переданого на реалізацію, тис тонн	Вартість скрапленого газу, переданого на реалізацію (без ПДВ та акцизу), тис грн	Середньозважена вартість 1 тонни скрапленого газу, переданого на реалізацію (без ПДВ та акцизу), грн/тонну	Середньозважена вартість скрапленого газу, переданого на реалізацію, в перерахунку на 1 балон, грн/ балон (без ПДВ та акцизу)*
Січень 2013 року	0,0811	389,408	4801,58	100,83
Лютий 2013 року	0,063	302,5	4801,58	100,83
Березень 2013 року	0,084	403,333	4801,58	100,83
Квітень 2013 року	0,063	302,5	4801,58	100,83
Травень 2013 року	0,084	403,333	4801,58	100,83
Червень 2013 року	0,1387	666,076	4801,58	100,83
Липень 2013 року	0,089	427,437	4801,58	100,83
Серпень 2013 року	0,066	346,762	5238,10	110,00
Вересень 2013 року	0,0544	285,161	5238,08	110,00
Жовтень 2013 року	0	0	0	0
Листопад 2013 року	0,1658	947,314	5714,28	120,00
Грудень 2013 року	0,044	252,685	5714,27	120,00
Всього за 2013 рік	0,933	4726,5090	5063,32	106,33
Січень 2014 року	0,336	1920,00	5714,28	120,00
Лютий 2014 року	0,126	785,00	6230,16	130,83
Березень 2014 року	0	0	0	0
Квітень 2014 року	0	0	0	0
Травень 2014 року	0	0	0	0
Червень 2014 року	0	0	0	0
Липень 2014 року	0	0	0	0
Серпень 2014 року	0,0833	518,85	6230,18	130,83
Вересень 2014 року	0,1256	897,43	7142,87	150,00
Жовтень 2014 року	0,1883	1344,71	7142,83	150,00
Листопад 2014 року	0,1187	847,93	7142,87	150,00
Грудень 2014 року	0,217	1550,14	7142,84	150,00
Всього за 2014 рік	1,195	7864,06	6581,299	138,21
Січень 2015 року	0	0	0	0
Лютий 2015 року	0,126	900,00	7142,86	150,00
Березень 2015 року	0,126	1095,00	8690,48	182,50
Квітень 2015 року	0,126	1095,00	8690,48	182,50
Травень 2015 року	0	0	0	0
Червень 2015 року	0	0	0	0
Всього за I півріччя 2015 року	0,378	3090,00	8174,603	171,67

*при розрахунку використано ємність 1 балона, який вміщує 21 кг або 50 л скрапленого вуглеводневого газу

Обсяги та вартість скрапленого газу, реалізованого ДП “Пропан”
для побутових потреб населення у Київській області
протягом 2013, 2014 року та I півріччя 2015 року

Період	Обсяг реалізованого скрапленого газу, тис тонн	Вартість реалізованого скрапленого газу (без ПДВ та акцизу), тис грн	Середньозважена вартість реалізації 1 тонни скрапленого газу, (без ПДВ та акцизу), грн/тонну	Середньозважена вартість реалізації скрапленого газу, в перерахунку на 1 балон, грн/балон (без ПДВ та акцизу)*
Січень 2013 року	0,059892	287,58	4801,64	100,83
Лютий 2013 року	0,061677	296,14	4801,46	100,83
Березень 2013 року	0,051513	247,34	4801,51	100,83
Квітень 2013 року	0,087759	505,66	5761,92	121,00
Травень 2013 року	0,063189	303,41	4801,63	100,83
Червень 2013 року	0,062664	300,88	4801,63	100,83
Липень 2013 року	0,098784	474,32	4801,48	100,83
Серпень 2013 року	0,076839	402,49	5238,10	110,00
Вересень 2013 року	0,101517	531,74	5238,10	110,00
Жовтень 2013 року	0,072555	414,60	5714,29	120,00
Листопад 2013 року	0,105336	601,92	5714,29	120,00
Грудень 2013 року	0,087318	498,96	5714,29	120,00
Всього за 2013 рік	0,92904	4865,04	5236,63	109,97
Січень 2014 року	0,097503	557,16	5714,29	120,00
Лютий 2014 року	0,178038	1081,40	6073,98	127,55
Березень 2014 року	0,150654	938,60	6230,17	130,83
Квітень 2014 року	0,053151	331,14	6230,17	130,83
Травень 2014 року	0	0	0	0
Червень 2014 року	0	0	0	0
Липень 2014 року	0	0	0	0,00
Серпень 2014 року	0,063588	396,16	6230,11	130,83
Вересень 2014 року	0,14532	1038,00	7142,86	150,00
Жовтень 2014 року	0,119847	856,05	7142,86	150,00
Листопад 2014 року	0,151431	1081,65	7142,86	150,00
Грудень 2014 року	0,126651	904,65	7142,86	150,00
Всього за 2014 рік	1,086183	7184,81	6614,73	138,91
Січень 2015 року	0,114576	818,40	7142,86	150,00
Лютий 2015 року	0,049749	355,35	7142,86	150,00
Березень 2015 року	0,139062	1102,21	7926,03	166,45
Квітень 2015 року	0,121422	1055,22	8690,52	182,50
Травень 2015 року	0,079254	655,96	8276,68	173,81
Червень 2015 року	0	0	0	0,00
Всього за I півріччя 2015 року	0,504063	3987,13	7909,98	166,11

*при розрахунку використано ємність 1 балона, який вміщує 21 кг або 50 л скрапленого вуглеводневого газу

СПРОСТУВАННЯ ЗАПЕРЕЧЕНЬ ВІДПОВІДАЧІВ***Стосовно збільшення розміру винагороди.***

- (1) Підприємство повідомляє, що одним з факторів збільшення розміру винагороди, яку сплачувало ПАТ “Київоблгаз” за реалізацію скрапленого газу є збільшення безпосередньо обсягів реалізації даного скрапленого газу. Крім того, збільшення роздрібних цін за 1 балон скрапленого газу зумовлене: зростанням вартості скрапленого газу на загальнодержавному рівні з 1755,00 грн до 2665,83 грн без ПДВ, зростанням експлуатаційних витрат (підвищення окладів працівникам, збільшенням вартості паливно – мастильних матеріалів та енергоресурсів, витрат на запасні частини, інших витрат), зростанням розміру податків та зборів (введення податку у розмірі 5 відсотків до вартості газу з ПДВ як для підакцизного товару). Також не погоджується з твердженням щодо безпосереднього зв’язку між збільшенням розміру винагороди та підвищенням роздрібних цін реалізації 1 балона скрапленого газу і ПАТ “Київоблгаз”.
- (2) Відділення не погоджується з вищезазначеними запереченнями, оскільки крім об’єктивних факторів для підвищення ціни 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області, Підприємством у розрахунок ціни закладались економічно необгрунтовані витрати.

Стосовно виконання рекомендацій адміністративної колегії відділення.

- (3) Підприємство повідомляє, що на виконання рекомендацій адмінколегії територіального відділення від 15.01.2015 № 1-р/к розраховувало планову ціну на 2015 рік, яка введена в дію з 15.03.2015, з урахуванням рекомендацій відділення, зокрема, єдиного підходу та єдиного механізму ціноутворення на підприємстві. Відповідно до розпорядження Київської обласної державної адміністрації від 13.12.2004 № 905 граничний рівень рентабельності на газ скраплений вуглеводневий для побутових потреб населення встановлено у розмірі 15% до економічно обгрунтованих власних витрат підприємства для підприємств усіх форм власності. Тому, Підприємство вважає, що може на свій розсуд застосовувати рівень рентабельності при формуванні ціни на скраплений газ для побутових потреб населення Київської області від 0,01% до 14,99%.
- (4) Відділення не погоджується з вищезазначеними запереченнями з наступних причин.
- (5) На виконання даних рекомендацій Підприємством повідомлено, що ним вжито всіх заходів щодо встановлення економічно обгрунтованого та прозорого механізму формування ціни на балонний скраплений газ для побутових потреб населення, зокрема:
 - (i) при розрахунку ціни на скраплений газ застосовувався єдиний підхід та єдиний механізм ціноутворення на підприємстві (Підприємством розрахована планова вартість скрапленого газу для побутових потреб населення, яка становить

180,00 грн в Житомирській та Вінницькій областях, 189,58 грн – в Київській області та 184,80 грн в Хмельницькій області. Разом з тим, Підприємством у вищезазначених чотирьох областях застосовувалася вартість 1 балона у розмірі 180 грн, що складає 100% від планової вартості 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Житомирської та Вінницької області, 94,95% та 97,40%, відповідно, від планової вартості 1 балона скрапленого в Київській та Хмельницькій областях);

- (ii) вжито заходів щодо розподілу об'єктів орендованого майна для відображення у собівартості економічно обґрунтованих витрат у розрахунку ціни на 2015 році (при аналізі наданих калькуляцій вартості 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Житомирської, Київської, Вінницької та Хмельницької областей встановлено, що витрати на оренду майна не закладені до калькуляцій);
 - (iii) при формуванні вартості 1 балона Підприємство прийняло за основу єдиний рівень рентабельності, відповідно до розпорядження голови Житомирської обласної державної адміністрації від 07.07.2006 № 224 (разом з тим, Підприємством визначено різні рівні рентабельності при розрахунку вартості 1 балона скрапленого газу: так для побутових потреб населення Житомирської області рентабельність визначена на рівні 4,43%, для побутових потреб населення Вінницької області – 4,15%; для побутових потреб населення Київської області – 0,31%, для побутових потреб населення Хмельницької області – 0,17%);
 - (iv) відобразило зміни в Положенні про калькулювання на скраплений газ (роботи, послуги) на 2015 рік.
- (6) Таким чином, спостерігається нерівний підхід до застосування вартості 1 балона скрапленого газу в різних областях України, в тому числі і до закладеного рівня рентабельності. Тобто, рекомендації адміністративної колегії територіального відділення від 15.02.2015 № 1рк/к не виконані в повному обсязі.

Стосовно транспортно-заготівельних витрат у калькуляціях на відпуск скрапленого газу в 2015 році.

- (7) Підприємством повідомлено, що відпускні ціни по всіх областях встановлено з 15.03.2015, а калькуляції розраховувалися в кінці лютого 2015 року. Для планування та економічного обґрунтування вартості паливно-мастильних матеріалів, а саме: комерційного скрапленого газу, який використовується для заправки власного та орендованого транспорту на момент формування планової калькуляції були враховані існуючі на той момент ціни, що відповідає Методичним положенням з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції на підприємствах з газопостачання та газифікації, затвердженим наказом Міністерства палива та енергетики України від 20.10.2006 № 394.
- (8) Також Підприємством вказано, що розрахунок витрат на доставку скрапленого газу від пункту наливу до пункту призначення здійснюється залізничним транспортом і складає 672,20 грн за 1 тону без ПДВ. Вказана сума є плановою, тоді як по фактичних витратах підприємства не передбачено перегляд вартості скрапленого газу для населення кожного місяця чи кварталу.
- (9) Відділення не погоджується з даними твердженнями, оскільки розділом IV Положення з планування, обліку і калькулювання собівартості реалізації скрапленого газу (робіт, послуг) по ДП “Пропан” ПАТ “Житомиргаз” передбачено,

що ціни на реалізацію скрапленого газу (роботи, послуги) можуть переглядатись, зокрема, при зміні вартості послуг з транспортування та наливу скрапленого газу.

- (10) Стосовно вартості паливно – мастильних матеріалів, то Підприємством до планових калькуляцій закладено вартість паливно-мастильних матеріалів, яка була на момент формування ціни, без врахування можливості коливання.
- (11) Разом з тим, територіальним відділенням для власних потреб щосереди проводяться моніторинги роздрібних цін на світлі нафтопродукти, за результатами яких спостерігається тенденція сезонного збільшення вартості пального та скрапленого газу у період лютого – березня 2015 року, але, починаючи з кінця березня 2015 року дана вартість поступово зменшується.
- (12) Крім того, Підприємство при формуванні ціни керується Положенням про калькулювання на скраплений газ (роботи, послуги) на 2015 рік, в розділі II якого передбачено, що формування ціни реалізації скрапленого газу здійснюється на основі планової, а не фактичної собівартості.
- (13) Планова ж собівартість формується враховуючи витрати попередніх періодів. Інформація щодо зміни вартості скрапленого газу, що використовується в якості моторного пального, згідно з моніторингами територіального відділення, наведена нижче.

Дата	Максимальна ціна на скраплений газ, що використовується у якості моторного палива (грн/л з урахуванням ПДВ)	Мінімальна ціна на скраплений газ, що використовується у якості моторного палива (грн/л з урахуванням ПДВ)
03.12.2014	8,89	8,45
10.12.2014	8,90	8,30
17.12.2014	8,90	8,20
24.12.2014	8,69	7,99
31.12.2014	8,69	8,10
06.01.2015	8,50	8,15
14.01.2015	8,69	8,00
21.01.2015	8,39	7,80
28.01.2015	8,20	7,50

Дата	Максимальна ціна на скраплений газ, що використовується у якості моторного палива (грн/л з урахуванням ПДВ)	Мінімальна ціна на скраплений газ, що використовується у якості моторного палива (грн/л з урахуванням ПДВ)
04.02.2015	8,05	7,20
11.02.2015	8,00	7,10
18.02.2015	8,00	7,10
25.02.2015	9,99	7,10

- (14) Тоді як, відповідно до видаткової накладної від 28.02.2015 № АІ-0000021, вартість скрапленого, газу, що закладається до калькуляцій становить 11,50 грн з ПДВ.

Щодо включення вартості послуг по наливу в ціну скрапленого газу.

- (15) Підприємство зазначає, що відповідно до Методичних положень з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції на підприємствах з газопостачання та газифікації, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 20.10.2006 № 394, облікової політики підприємства на 2015 рік, Положення з планування, обліку витрат і калькулювання собівартості реалізації скрапленого газу (робіт, послуг) по ДП “Пропан” ПАТ “Житомиргаз”, яке затверджено ПАТ “Житомиргаз” передбачено, що формування ціни здійснюється на основі планової, а не фактичної собівартості. У 2013 – 2014 роках скраплений газ для побутових потреб населення закуповувався Товариством, як у ПАТ “Укргазвидобування” так і в ПАТ “Укрнафта”. Тому, при закупівлі на спеціалізованих аукціонах скрапленого газу для населення підприємство не володіє інформацією та не може знати наперед, який саме суб’єкт буде продавати скраплений газ на аукціоні.
- (16) Крім того, Підприємством вказано, що у розділі II вказаного Положення закріплено, що при плануванні ціни на скраплений газ для всіх областей включається вартість скрапленого газу для перепродажу ПАТ “Укргазвидобування”.
- (17) Відділення не погоджується з даним запереченням, оскільки розрахунок планової собівартості здійснюється з врахуванням витрат попередніх періодів. Так, в акті перевірки № 1.15/2АК наведено обсяги закупівлі скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області з моменту укладання договору – доручення.
- (18) Проаналізувавши інформацію, наведену у вказаних таблицях, можна побачити, що закупівля здійснювалася, як у ПАТ “Укргазвидобування”, так і в ПАТ “Укрнафта”. Так, у 2013 році із 933 тонн придбаного на спеціалізованому аукціоні скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області, 183 тонни або 20% газу було придбано у ПАТ “Укрнафта”. У 2014 році із 733 тонн придбаного на спеціалізованому аукціоні скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області, 187 тонн або 25% газу було придбано у ПАТ “Укрнафта”.

- (19) Крім того, Положенням з планування, обліку витрат і калькулювання собівартості реалізації скрапленого газу (робіт, послуг) по ДП “Пропан” ПАТ “Житомиргаз”, яке затверджено ПАТ “Житомиргаз”, передбачено, що ціни на реалізацію скрапленого газу можуть переглядатись, зокрема, при зміні вартості послуг з транспортування та наливу скрапленого газу.
- (20) Таким чином, Підприємство необґрунтовано закладає до собівартості витрати на послуги з наливу скрапленого газу на весь обсяг його закупівлі.

Щодо врахування витрат на опосвідчення та ремонт тари в областях.

- (21) Підприємством зазначено, що відсоток балонів, які необхідно опосвідчити та відремонтувати розраховано на основі акту обстеження балонів.
- (22) Дані акти передбачають різні відсотки балонів, які потребують опосвідчення та ремонту.
- (23) Відповідно до цього і економічно обґрунтовані витрати різні.
- (24) Разом з тим, при розрахунку витрат на опосвідчення, які відображені в калькуляції, був застосований єдиний підхід, а саме, з економічно обґрунтованих витрат по всіх областях було знято сталу (одну) суму в розмірі 265,00 грн.
- (25) Відділення не погоджується з твердженням Підприємства щодо єдиного підходу при розрахунку витрат на опосвідчення та ремонт тари, оскільки при різному відсотку опосвідчення та ремонту балонів, сума, на яку Підприємство зменшує витрати повинна змінюватися пропорційно до потреби в опосвідченні, яка визначається Підприємством у відсотковому значенні а не на сталу величину для побутових споживачів всіх областей, що обслуговуються Підприємством, що призводить до перекладання частини витрат на опосвідчення та ремонт тари на споживачів інших областей.
- (26) Так, витрати на опосвідчення та ремонт тари в Житомирській, Вінницькій та Київській областях складають 766,34 грн, а до розрахунку вартості 1 балона скрапленого газу в даних областях закладено 501,34 грн, тобто, 65,42 % витрат, тоді як в Хмельницькій області витрати по даній статті складають 748,13 грн, а закладено 483,13 грн, тобто, фактично 64,58% витрат, в Полтавській області – 576,08 грн, а закладено – 311,08 грн (53,99% витрат), в Рівненській області – 504,05 грн, а закладено – 239,05 грн, тобто, 47,73% витрат.

Стосовно фактів виявлених невідповідностей пунктів, на які здійснювалася доставка скрапленого газу.

- (27) Підприємство повідомило, що протягом квітня – серпня 2014 року не відбувалися спеціалізовані аукціони на придбання скрапленого газу для побутових потреб населення. Відповідно, населення недоотримувало у великій кількості скраплений газ. Починаючи з кінця серпня, протягом вересня – жовтня 2014 року на спеціалізованих аукціонах почали закуповувати більші обсяги газу з врахуванням квітня – серпня 2014 року. Таким чином, лише потужностями ГНС Станишівка не можливо було вивезти, розвантажити та реалізувати з даного пункту скраплений газ (не вистачало автотранспорту для доставки на ГНС Станишівка через стислий графік відвантаження скрапленого газу для побутових потреб населення з заводу – виробника). Тому, відповідно було прийнято рішення тимчасово відкрити проміжні склади приймання скрапленого газу для покращення та пришвидшення доставки балонного скрапленого газу до кінцевого споживача по кожній з областей, згідно великої кількості замовлень, а саме: для Київської області – ГНС Димер.

- (28) Підприємство вважає, що вищезазначені дії дали йому змогу вчасно і якісно виконати зобов'язання щодо оперативного забезпечення скрапленим газом населення Київської області.
- (29) Відділення не погоджується із такими запереченням, оскільки невідповідність пунктів розвантаження скрапленого газу для побутових потреб населення, пунктам, які визначені технологічним регламентом, відбувалось і в січні – лютому та листопаді – грудні 2014 року (ТТН від 14.11.2014 № 1683 пункт розвантаження – ГНП Димер, ТТН від 01.12.2014 №№ 1678, 1679, 1680 пункт розвантаження – ГНП Димер, ТТН від 26.12.2014 № 1685 пункт розвантаження – ГНП Димер, ТТН від 06.01.2014 №№ 308531, 308528, 308533 пункт розвантаження – м. Київ, ТТН від 01.02.2014 №№ 308580, 308581, 308582, 308583, 308584, 308585 пункт розвантаження – м. Немирів). Крім того, невідповідність пунктів розвантаження скрапленого газу для побутових потреб населення, пунктам, які визначені технологічним регламентом, призводить до необґрунтованості витрат на транспортування скрапленого газу до ГНС, на якій проводиться безпосереднє наповнення газу в балони, на підставі яких розраховується вартість 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення.

Стосовно вирішального впливу на господарську діяльність.

- (30) ПАТ “Київоблгаз” вважає, що твердження Відділення про вирішальний вплив Товариства на господарську діяльність Підприємства є хибним, оскільки діяльність ДП “Пропан” не обмежується межами Київської області.
- (31) Відділення не погоджується із даним запереченням Товариства з наступних причин.
- (32) Між ПАТ “Київоблгаз” та ДП “Пропан” укладено договори – доручення від 24.09.2012 № 22-243/281 та від 30.12.2013 № 912.
- (33) Відповідно до пункту 1.1 Договору-доручення від 30.12.2013 № 912 (далі – Договір-доручення) Довіритель (ПАТ “Київоблгаз”) доручає, а Повірений (ДП “Пропан”) зобов'язується від імені та за рахунок Довірителя здійснювати реалізацію скрапленого вуглеводневого газу для потреб споживачів Київської області, придбаного на спеціалізованому аукціоні, згідно їх заявок.
- (34) Згідно з пунктом 2.1 Договору-доручення Повірений не має права розпоряджатись переданим йому скрапленим вуглеводневим газом для потреб населення Київської області на свій розсуд.
- (35) Пунктом 2.3 додаткової угоди до Договору-доручення встановлено, що відпускна ціна на скраплений газ (ціна реалізації скрапленого газу споживачу) визначається Довірителем.
- (36) Згідно з пунктом 5.1 Договору-доручення Повірений за виконання своїх зобов'язань за цим Договором має право на винагороду, яка розраховується як добуток кількості реалізованих балонів за звітний місяць та різниці ціни балона газу, ціни газу в окремо взятому балоні (витрати Довірителя) та витрат, пов'язаних з наливом газу, послугами біржі та ін. (витрати Довірителя).
- (37) Додатковою угодою від 30.04.2015 № 1 до Договору-доручення (далі – додаткова угода 1) внесені зміни та викладено пункт 2.3 Договору-доручення в наступній редакції:
- (i) *“Ціна реалізації скрапленого газу споживачу визначається Довірителем. Довіритель доручає Повіреному додати до ціни суму акцизного податку, обов'язки щодо сплати якого, покладені на Повіреного, відповідно до чинного законодавства.*

(ii) Повірений повідомляє Довірителя про розмір доданої до ціни суми акцизного податку.

(iii) Довіритель публікує в засобах масової інформації спільно складену з Повіреним відпускну ціну для населення. Довіритель доводить до відома державного органу, що здійснює регулювання цін на скраплений газ для населення спільно складену з Повіреним ціну.”

(38) Додатковою угодою 1 внесені зміни та викладено пункт 5.1 Договору-доручення в наступній редакції:

(i) “Повірений за виконання своїх зобов’язань за цим Договором має право на винагороду, яка розраховується за формулою: $S_v = (C_b - C_g - V) * K_{рб}$, де

S_v – сума винагороди;

C_b – ціна балона реалізованого газу без врахування акцизного податку;

C_г – ціна газу в окремо взятому балоні (витрати Довірителя);

V – витрати пов’язаних з наливом газу, послугами біржі та ін. (витрати Довірителя);

K_{рб} – кількість реалізованих балонів за звітний місяць.

Сплата акцизного податку при розрахунку винагороди не додається.”

(39) Отже, укладання вказаного Договору-доручення дає ПАТ “Київоблгаз” можливість давати обов’язкові до виконання вказівки, визначати умови господарської діяльності ДП “Пропан”, та як наслідок, чинити вирішальний вплив на господарську діяльність Підприємства в межах Київської області.

Стосовно часових меж ринку.

(40) Товариство вказує, що Відділенням чітко не визначені часові межі, правовідносини в яких перевіряються, оскільки часовими межами визначено 2013 – 2014 роки та I півріччя 2015 року, а період, що перевіряється з 10.02.2014 по I півріччя 2015 року. Крім того, під час дослідження справи застосовувались приписи постанови КМУ від 16.10.2014 № 570, норми якої не можуть бути застосовані до всього досліджуваного періоду.

(41) Відділення не погоджується із запереченнями Товариства тому, що у поданні про попередні висновки у справі № 890/28-р/02-06-15 чітко зазначено, що дослідження монопольного становища суб’єкта господарювання проводиться в часових межах 2013 – 2014 роки та I півріччя 2015 року, а порушення законодавства про захист економічної конкуренції встановлено у період з 10.02.2014 по I півріччя 2015 року, який входить у часові межі, що досліджувались.

(42) Щодо приписів постанови Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 № 570 “Про організацію та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу”, то вказана постанова при дослідженні використовувалась виключно для визначення механізму організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу на внутрішньому ринку, в тому числі спеціалізованих аукціонів з продажу скрапленого газу для потреб населення.

- (43) Практично такий же механізм організації і проведення спеціалізованих аукціонів з продажу скрапленого газу для потреб населення був визначений і постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2011 № 1064 “Деякі питання організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу”.

Стосовно бар’єрів вступу на ринок реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення.

- (44) ПАТ “Київоблгаз” вважає, що наявність перелічених бар’єрів нормативно не обґрунтована, не наведено фактів їх існування, суть таких обмежень не розкрита.
- (45) Відділення не погоджується із такими запереченням, оскільки відповідно до пункту 2.2 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб’єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб’єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1 Методики, можуть змінюватися залежно від фактичних обставин, зокрема, особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.
- (46) Пунктами 9.2 та 9.3 вказаної Методики встановлено, що бар’єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов’язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи). Наявність хоча б одного бар’єру вступу на ринок, що не може бути подоланий суб’єктом господарювання протягом 1 – 2 років унаслідок неможливості компенсації за цей час витрат, необхідних для вступу на ринок, розглядається як ознака того, що суб’єкт господарювання не є потенційним конкурентом. Наявність бар’єрів вступу на ринок суттєво впливає на можливість та бажання потенційних конкурентів щодо їх входу на певний ринок товару (товарної групи). Зокрема, необхідність придбання чи одержання в оренду земельної ділянки для розміщення виробничої бази (розміщення наземних чи підземних резервуарів для зберігання закупленого на спеціалізованому аукціоні скрапленого газу для побутових потреб населення, ГНП (ГНС) для заправки скрапленого газу у балони, складу для зберігання наповнених газом та порожніх балонів, тощо), наявність значних коштів для організації виробничої бази та набуття у власність або у довгострокову оренду земельної ділянки, а також присутність на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення вже діючого на ньому підприємства, яке має напрацьовану клієнтську базу, ставить під сумнів у потенційного конкурента доцільність входження на такий ринок, оскільки не дає гарантії його закріплення на ринку та повернення витрат на входження на ринок.

Стосовно економічно обґрунтованого розміру кінцевої ціни реалізації скрапленого газу населенню.

- (47) Товариство вказує на те, що Відділенням не зазначено економічно обґрунтований розмір кінцевої ціни реалізації скрапленого газу населенню за умови відсутності виявлених, на думку відділення, недоліків існуючого розрахунку, що свідчить про недоведеність факту завищення Товариством складових ціни реалізації скрапленого газу.

- (48) Відділення не погоджується із такими запереченням, оскільки факти економічно необґрунтованих витрат, що закладені відповідачем у вартість 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Київської області, наведені у поданні про попередні висновки у справі № 890/28-р/02-06-15 та містяться у матеріалах справи.
- (49) Крім того, дії суб'єкта господарювання в особі ДП "Пропан" та ПАТ "Київоблгаз" кваліфікуються як зловживання монопольним становищем. Відповідно до Коментаря Закону України "Про захист економічної конкуренції" на основі порівняльного аналізу з правилами конкуренції Європейського Союзу поняття зловживання – це лише питання доведення факту, об'єктивної сторони правопорушення і не вимагає жодного аналізу суб'єктивної сторони, намірів домінуючої фірми. Немає потреби доводити, що зловживання монопольним (домінуючим) становищем є наслідком навмисних дій домінуючого суб'єкта господарювання. Також поняття зловживання не вимагає завдання шкоди конкуренції або інтересам торговельних партнерів чи споживачів. Поведінка домінуючої фірми може розглядатись як зловживання, навіть якщо вона і не досягає такої мети. Достатньо того, що негативні наслідки можна передбачити. Положення неможливості за умов існування значної конкуренції на ринку стосується цін як придбання так і продажу товарів (послуг), що їх домінуюча фірма може нав'язати споживачам, оскільки за відсутності ефективної конкуренції на ринку останні не мають взагалі або мають недостатньо альтернативних каналів для придбання необхідних їм товарів, і тому змушені мати справу з ринковим лідером, якого неможливо уникнути.

Стосовно договорів оренди майна.

- (50) Товариство вказує на те, що відповідно до договорів оренди, укладених між ПАТ "Київоблгаз" та ДП "Пропан", в оренду передається індивідуально визначене майно (нежитлові приміщення, автотранспортні засоби та обладнання), тому твердження Відділення щодо передачі в оренду Підприємству цілісного майнового комплексу для здійснення реалізації скрапленого газу не відповідає дійсності.
- (51) Відділення не погоджується із такими запереченням, оскільки твердження щодо передачі в оренду цілісного майнового комплексу надала у своїх письмових поясненнях від 04.07.2014 економіст Підприємства. Вказане пояснення міститься у матеріалах справи.

